

Pedagogisch beleidsplan



Nanny Poppins

Kinderdagverblijf Nanny Poppins
Hoofddorpplein 22
Amsterdam

Juli/Augustus 2019

Inleiding

Wij zijn Najat Gaddur en Amal Azirar.

Najat is gekwalificeerd pedagogisch werker niveau 4 en Amal is gekwalificeerd pedagogisch medewerker niveau 3.

Dit pedagogisch beleidsplan is geschreven ter informatie aan ouders, opvoeders en verzorgers van de kinderen die bij Nanny Poppins zijn ingeschreven en voor geïnteresseerden in kinderopvang bij ons kinderdagverblijf.

Wat kan de lezer verwachten?

Het pedagogisch beleidsplan biedt inzicht in onze missie, de visie en de kernwaarden.

Wij informeren u over de wijze waarop wij invulling geven aan de vier pedagogische basisdoelen. U leest meer over onze pedagogische visie, inspiratiebronnen voor de indeling en inrichting van de ruimte en het gebruik van materialen en ons activiteitenaanbod.

"wees een vlinder.

Kijk zover je ogen rijken.

En dan nog iets verder kijken".

Inhoud

De pedagogische visie	4
Personeel	5
Bestuur	5
VOG, screening, personenregister	6
Stagiaires	6
Wie ontvangt coaching en hoeveel uur?	10
Volgen van de ontwikkeling van het kind	10
Mentorschap	11
Groepsindeling- De verticale groep	13
Opvang in de stamgroep	13
Beroepskracht- kindratio (BKR)	14
Vaste gezichten op de groep	14
Communicatie met ouders	15
Wenbeleid	15
Afname extra dagdelen	17
Drie-uursregeling	17
De voertaal	18
Vier pedagogische basisdoelen	19
1. Het bieden van een gevoel van veiligheid	19
2. Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van persoonlijke competentie	21
Het stimuleren van de creatieve ontwikkeling van kinderen	21
Bevorderen van de persoonlijke competentie bij baby's	22
<i>Stimuleren van de motorische ontwikkeling bij baby's</i>	<i>23</i>
<i>Spelletjes in buiklig voor baby's van 1-3 maanden</i>	<i>23</i>
Bevorderen van de persoonlijke competentie bij dreumesen	24
Bevorderen persoonlijke competentie bij peuters	26
3. Gelegenheid tot het ontwikkelen van sociale competentie	29
Conflicten en samenspel	32
4. Waarden en normen, 'cultuur'	34
De ruimte en inrichting	36
Bijlage 1: Overdrachtsformulier naar basisschool en BSO	38
Bijlage 2: Observatieformulieren Kijk op ontwikkeling	40

De pedagogische visie

Wij zijn ervan overtuigd dat de interactie tussen kinderen, de betrokkenheid van de pedagogische medewerkers en de inrichting tezamen invloed hebben op de ontwikkeling van kinderen. Wij hechten veel waarde aan de kracht van kleinschalige opvang. De inrichting heeft een huiselijke sfeer.

In onze werkwijze laten wij ons inspireren door de Reggio Emilia-benadering. Bij Nanny Poppins gaan we ervan uit dat ieder kind uniek is en behoefte heeft om te communiceren met zowel andere kinderen als de pedagogisch medewerkers. Communiceren gaat bij ons niet alleen met woorden maar ook door middel van klanken, lichaamstaal en vrije expressie.

Ruimte geven voor creativiteit vinden wij belangrijk. Zo maken we in ons activiteitsaanbod gebruik van kosteloos materiaal zoals: Touw, stofjes, hout. Om de creatieve ontwikkeling extra te stimuleren hebben wij een grote knutselhoek gecreëerd.

Ook krijgen de kinderen de gelegenheid om te kunnen dansen en bewegingsspelletjes te doen. In onze ruimte is ook een relaxhoek aanwezig zodat kinderen naar behoefte even kunnen zitten of liggen tijdens een activiteit.

In het pedagogisch beleidsplan leest u terug hoe wij onze pedagogische visie tot uiting brengen in de dagelijkse praktijk.

Personeel

Bestuur

Najat is verantwoordelijk voor het personeelsbeleid en de groepsplanning- en plaatsing van kinderen. Amal richt zich op het monitoren van het pedagogische klimaat op de groep.

Beide bestuurders sturen de medewerkers op de groep aan.

Nanny Poppins hecht verder veel waarde aan korte lijnen tussen medewerkers, ouders en bestuurders. Daarom zijn wij dagelijks op de locatie aanwezig om het reilen en zeilen van de opvang te bespreken.

Pedagogisch medewerkers

Onze pedagogische medewerkers (PM'ers) zijn minimaal geschoold op MBO PW 3/4 niveau. Zij krijgen scholing aangeboden zoals de TINK-training, de training 'Kinderen die Opvallen' en de training Meldcode Kindermishandeling en Huiselijk Geweld met het nieuwe afwegingskader.

Taken en verantwoordelijkheden:

- Het begeleiden van kinderen, zowel in groepsverband als in individueel opzicht;
- Het scheppen van een situatie binnen de groep waarin kinderen zich veilig voelen en het stimuleren van kinderen doormiddel van de uitvoering van het pedagogisch beleidsplan, zich verder te ontwikkelen;
- Het begeleiden van kinderen bij de dagelijkse voorkomende bezigheden;
- Zorgdragen voor de dagelijkse verzorging van kinderen;
- Het bijhouden van de ontwikkeling van kinderen en het hierover rapporteren/ informeren van het hoofd;
- Het bij kennismaking informeren van ouders/ verzorgers over de gang van zaken binnen de groep;
- Zorgdragen voor een goed contact met ouders/ verzorgers en het informeren naar specifieke aandachtspunten en bijzonderheden van de op te vangen kinderen;
- Het onderhouden van contact met scholen van de schoolgaande kinderen;
- Met collega's afstemmen over de dagindeling en de verdeling van de werkzaamheden en zorg dragen voor een goede samenwerking en een goede overdracht;
- Deelnemen aan werkoverleg;
- Het verrichten van licht huishoudelijke werkzaamheden in de groep en mede zorgdragen voor het beheer, de aanschaf en de hygiëne en goede staat van de inventaris;

- Het begeleiden en instrueren van, indien op de groep aanwezig, groepsleidsters in opleiding, groepshulpen en stagiaires en hierover rapporteren aan het hoofd.

Functie-eisen:

- Minimaal SPW 3 of vergelijkbaar;
- Pedagogische kennis;
- Kennis van en inzicht in groepsdynamische processen;
- Kennis van de geldende hygiëne- en veiligheidseisen;
- Kennis van de ontwikkelingsfasen van een kind.

VOG, screening, personenregister

Vanaf 1 maart 2018 moet iedereen die werkt of woont op een plek waar kinderen worden opgevangen, zich inschrijven in het Personenregister kinderopvang. Met het personenregister worden medewerkers continu gescreend op strafbare feiten die belemmerend of bezwaarlijk zijn bij het werken met kinderen. Zo maken we de kinderopvang veiliger. Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) is uitvoerder van het Personenregister kinderopvang. We voeren mensen die bij ons werken of veel zijn, in. Medewerkers, vrijwilligers of stagiaires kunnen na de screening starten met hun werkzaamheden voor Nanny Poppins.

Stagiaires

- Onze stagiaires krijgen een vaste stagebegeleider toegewezen waarmee zij samenwerken op de groep.
- Stagiaires staan boventallig op de groep tenzij deze volgens CAO ingezet mogen worden. Inzet is opbouwend mogelijk bij PW3 en PW4 studenten die de BOL of BBL variant doen. Voor de inzet van een BOL OF BBL student zijn voorwaarden gecreëerd, deze zijn opgenomen in onze stagebeleid.

Voor de inzet en begeleiding van stagiaires hebben wij een BPV beleid opgesteld. Het BPV beleid is op de website te raadplegen .

TAKEN

Een helpende zorg en welzijn (HW1 en HW2) kan ondersteunen bij een groot aantal taken:

Helpen met voorbereiden van activiteiten (spullen klaarzetten)

Helpen met uitvoeren van activiteiten

De ruimte helpen opruimen, schoonhouden en gezellig houden

Helpen met het verzorgen van de was

Helpen met de verzorging van de kleinste kinderen (het verschonen van de kinderen valt hier NIET onder).

Vorbereiden en assisteren bij bijvoorbeeld fruithap en boterham.

Taken van een stagiaire PW 3 niveau:

Het ondersteunen van de begeleiding en verzorging van kinderen in de leeftijd van 0 - 4 jaar, zowel individueel als in groepsverband.

Ondersteunen met het creëren van een warme en veilige omgeving en voor de veiligheid van de omgeving.

Ondersteunen om kinderen positief bij te laten dragen aan de groepssfeer.

Ondersteunen met spelactiviteit.

Ondersteunen met organisatie en voorbereiding van activiteiten.

Aandacht verdelen over kinderen individueel en groepjes kinderen.

Hygiëne in acht nemen, ondersteunen met verschonen, ondersteunen bij zindelijkheid.

Bereid zijn zich te blijven ontwikkelen door functioneringsgesprekken en evaluatiegesprekken.

Huishoudelijke activiteiten verrichten en materialen beheren.

Schoonhouden van de groep.

Taken stagiaire PW4 (gespecialiseerd pedagogisch medewerker)

Begeleiden van kinderen bij hun ontwikkeling

Inventariseert behoeften en wensen van het kind

Bereidt de uitvoering van activiteiten voor

Richt ruimten in ter voorbereiding op activiteiten

Stemt de werkzaamheden af met betrokkenen

Stimuleert de ontwikkeling door het aanbieden van activiteiten

Ondersteunt bij verzorgende taken

Zorgt voor een veilig pedagogisch klimaat

Evalueert de werkzaamheden

Werken aan kwaliteit en deskundigheid

Werkt aan de eigen deskundigheid/ aan het bewaken en bevorderen van kwaliteitszorg

Opvoeden en ontwikkelen van het kind/de kinderen

Voert gesprekken met de ouders/vervangende opvoeders en het kind

Stelt een (gespecialiseerd) activiteitenprogramma op

Ontwikkelt (mede) een begeleidingsplan

Biedt (gespecialiseerde) opvang

Biedt persoonlijke verzorging

Draagt zorg voor huishoudelijke werkzaamheden

Biedt (specifieke) ontwikkelingsgerichte activiteiten aan

Organiseren van de werkzaamheden

Voert coördinerende taken uit

Bouwt en onderhoudt een netwerk

De stagebegeleider en stagiaire bespreken structureel het opleidingstraject en de opdrachten. De mate waarin een stagiaire ondersteuning mag bieden wordt bepaald door de opleiding en het niveau van de opleiding die zij al heeft behaald.

Overige medewerkers

Vrijwilligers

De vaste pw'ers zijn primair verantwoordelijk voor de gang van zaken op de kinderopvang. De vrijwilligers werken aanvullend. Tijdens de openingstijden van de kinderopvang biedt de vrijwilliger ondersteuning door te helpen met het werken op de groep.

De werkzaamheden kunnen bestaan uit bijvoorbeeld: met de kinderen meespelen, voorlezen aan een groepje kinderen, helpen bij het eten en drinken, helpen met het maken van een werkje etc. Dit gaat altijd in overleg met de verantwoordelijke beroepskracht. De vrijwilliger draagt geen verantwoordelijkheid voor de groep of de ruimte waar de groep zich bevindt. De vrijwilliger werkt altijd onder aansturing van een beroepskracht. De beroepskracht coördineert de werkzaamheden van de vrijwilliger en draagt de eindverantwoordelijkheid voor de uitvoering van de activiteiten en de dienstverlening.

Vertrouwenspersoon

Binnen kinderdagverblijf Nanny Poppins is er een vertrouwenspersoon aangesteld. Een vertrouwenspersoon is een functionaris bij wie ouders en medewerkers terecht kunnen met vermoedens van seksueel misbruik, agressie, discriminatie of kindermishandeling door collega's of door personen uit het netwerk van het kind. De vertrouwenspersoon is onafhankelijk en deskundig.

Onze vertrouwenspersoon is Esther Rienks van het AKK. Telefonisch: 06-18768014

Anonimiteit en vertrouwelijkheid

De vertrouwenspersoon heeft een vertrouwelijke functie en je mag ervan uit gaan dat deze vertrouwelijkheid wordt gegarandeerd. Alleen indien sprake is van de wettelijke verplichting om melding te maken van een strafbaar feit, kan anonimiteit niet worden gegarandeerd.

Geheimhouding

De vertrouwenspersoon is verplicht tot geheimhouding en is verplicht voor alle te ondernemen stappen toestemming te vragen aan het slachtoffer van seksuele intimidatie, agressie en geweld. Met het instellen van een vertrouwenspersoon bieden wij ouders en onze medewerkers de mogelijkheid om op vertrouwelijke basis te spreken over onderwerpen waarvan er het gevoel is dat je hiermee niet terecht kunt bij medewerkers of de directie van Kinderdagverblijf Nanny Poppins.

Aandachtsfunctionaris

Nanny Poppins hanteert het op landelijk niveau ontwikkeld model meldcode kindermishandeling voor kindercentra waarin een duidelijke procedure is vastgelegd die gevolgd wordt in het geval van een (vermoeden) van kindermishandeling en/of seksueel misbruik. Binnen deze procedure is een aandachtsfunctionaris aangesteld. Medewerkers kunnen altijd terecht bij deze functionaris als het gaat om een vermoeden van kindermishandeling. De aandachtsfunctionaris zal de signalen met medewerkers en ouders bespreken en begeleidt het proces binnen de meldcode kindermishandeling. Onze aandachtsfunctionaris is Fatiha Ait Tahra. Zij heeft de training voor aandachtsfunctionaris afgerond en is gecertificeerd.

Geschillencommissie en klachtenregeling

Nanny Poppins is aangesloten bij de geschillencommissie en hanteert een interne klachtenregeling deze wordt als bijlage bijgesloten in het informatieboekje voor ouders. Het informatieboekje inclusief klachtenregeling is te vinden op onze website www.nannypoppins.nl

Pedagogisch beleidsmedewerker & pedagogisch coach

De Pedagogisch Beleidsmedewerker/ Coach vertaalt beleid naar de concrete werkpraktijk. Tevens heeft de functionaris als allround coach een actieve rol in de verbetering van de pedagogische kwaliteit van dienstverlening en professionele ontwikkeling van de pedagogisch medewerkers op het aandachtsgebied (ook bij complexe werksituaties). De functionaris draagt als coach zorg voor de juiste uitvoering van het pedagogisch beleid op de werkvloer.

Voor het invullen van deze functie zijn er uiteraard wettelijke richtlijnen aan de scholing (minimaal HBO)van de pedagogisch beleidsmedewerker/coach. Hieronder de informatie over deze eisen:

Erkende hbo en wo erkenden opleidingen:

Pedagogiek, Pedagogisch management Kinderopvang en de Lerarenopleiding Pedagogiek.

Een greep uit de universitaire opleidingen op de lijst: Pedagogische wetenschappen, Ontwikkelingspsychologie en Maatschappelijke opvoedingsvraagstukken.

Diploma's van de Associate degree-opleidingen Kinderopvang, Pedagogisch Educatief Medewerker en Pedagogisch Professional Kind en Educatie volstaan ook.

Overige opleidingen :

Dan is er nog een langere lijst met opleidingen op het terrein van pedagogisch coachen en/of pedagogisch beleid (zowel hbo als wo) die wat minder bekend zijn. Dit zijn bijvoorbeeld Kinder- en jeugdpsychologie, Special Education Needs (leraar speciaal onderwijs), Orthopedagogiek en Education Science. Voor buitenlandse diploma's geldt dat ze volstaan als in een gewaarmerkte brief van het Internationale Diploma Waardering (IDW) staat dat het diploma gelijkwaardig is aan dat van de eerdergenoemde opleidingen op de lijst.

Wie ontvangt coaching en hoeveel uur?

Op basis van de regelgeving geldt dat iedere pedagogisch medewerker jaarlijks coaching ontvangt. De coaching geldt niet alleen voor vaste pedagogisch medewerkers, maar ook voor alle pedagogisch medewerkers met flexibele inzet.

Als flexibele pedagogisch medewerkers werkzaam zijn bij het kindercentrum, leveren zij immers ook een bijdrage aan het pedagogisch handelen.

Er is geen minimum gesteld aan het aantal coachingsuren per pedagogisch medewerker. Ook is de wijze van verdeling van de coachingsuren over de pedagogisch medewerkers niet voorgeschreven. Er is wel een minimum gesteld aan het totaal aantal coachingsuren per kinderopvangonderneming: 10 uur x fte.

Het is aan de kinderopvangondernemer om de verdeling van deze coachingsuren te bepalen al naar gelang de wensen en het functioneren van de pedagogisch medewerkers die bij zijn kindercentrum of –centra werkzaam zijn. Hierbij geldt de voorwaarde dat elke pedagogisch medewerker jaarlijks coaching ontvangt. Deze verdeling dient schriftelijk vastgelegd te worden, zodat deze inzichtelijk is voor pedagogisch medewerkers en ouders.

De eis tot coaching is ingevoerd om de geboden kwaliteit in de praktijk van de kinderopvang te verhogen. Daarom ontvangt iedere pedagogisch medewerker die werkzaam is bij het kindercentrum coaching. Dat geldt dus ook voor de pedagogisch beleidsmedewerkers die als meewerkend coach en de ondernemers die op de groep werkzaam zijn en mee worden geteld in de BKR. Er wordt in 2019 totaal 55 uur ingezet voor coaching en 50 uur voor beleid. Hoe de uren verdeeld zijn bij Nanny Poppins is voor ouders die reeds een kind bij ons geplaatst hebben, in te zien via het ouder portaal.

Ouder- kind adviseur (OKC)

Voor vragen en advies over doorverwijzingen richten wij ons tot een ouder- kind adviseur bij het OKC op nummer 020 555 5961. Via dit nummer kunnen wij doorverwezen worden met een ouder- kind adviseur bij ons in de buurt (de Schinkelbuurt). Wij adviseren ouders ook altijd om contact op te nemen met de eigen huisarts.

Volgen van de ontwikkeling van het kind

Door op de groep te observeren brengen we de ontwikkeling van jonge kinderen in kaart zowel individueel als op groepsniveau. Op basis van de observaties registreren en ontwerpen wij een beredeneerd activiteiten aanbod. Op basis van de registraties kunnen pedagogisch medewerkers reflecteren op het aangeboden activiteiten aanbod en leren wij hoe we een aanbod ontwerpen dat aansluit bij de ontwikkeling van de kinderen.

Observeren van kinderen doen wij met behulp van formulieren ontwikkeld door SLO. In Bijlage 2 zijn de observatieformulieren opgenomen.

Volgen, signaleren en kindgericht werken sluiten perfect op elkaar aan. Kenmerkend voor de observatie van kinderen is dat deze plaatsvindt tijdens activiteiten die voor hen van betekenis is en waarbij (dus) sprake is van echte betrokkenheid. Bij het observeren geeft de pedagogisch medewerker op basis van zijn of haar professionele observatie, aan in welke ontwikkelingsfase een kind zich bevindt. Door ook te kijken naar de basiskenmerken, de betrokkenheid bij de activiteiten en de eventuele aanwezigheid van risicofactoren ontstaat een compleet beeld van de ontwikkeling.

Daarnaast kunnen pedagogisch medewerkers bij de beoordeling van de gegevens het kind niet alleen vergelijken met de gangbare ontwikkeling, maar ook met zijn eigen ontwikkeling in een eerdere periode.

Iedere zes maanden worden de observaties schriftelijk vastgelegd middels de observatieformulieren (SLO), en iedere drie maanden bespreken wij de observaties van de kinderen met het gehele team. Na iedere geregistreerde observatie kan er een gesprek gevoerd met de ouders van het kind. Observatiemomenten worden na plaatsing van een kind geagendeerd. Onze pedagogisch medewerkers krijgen mentorkindjes toegewezen zodat iedere medewerker weet voor welk kind hij/zij verantwoordelijk is voor wat betreft de observatie.

Mentorschap

De mentor is een pedagogisch medewerker die werkt op de groep van het kind. Aan ieder kind wordt een mentor toegewezen.

Taken mentor

De mentor bespreekt periodiek de ontwikkeling van het kind met de ouders. Tevens is de mentor het aanspreekpunt voor de ouders bij vragen over de ontwikkeling en het welbevinden van het kind. Dit kan tijdens breng- en haalmomenten maar er kan ook een afspraak gemaakt worden voor een gesprek indien de pedagogisch medewerker (de mentor van het kind) of de ouder(s) dit wensen.

- Ouders worden op de hoogte gebracht van wie de mentor is van hun kind.
- Dit communiceren we bij nieuwe plaatsingen tijdens de intakeprocedure. In ons digitaal systeem KOV net wordt per kind geregistreerd wie de mentor is.
- Zodra de mentor ingevoerd wordt krijgen ouders per e-mail een melding van de koppeling van het kind en de mentor.

- Iedere ouder heeft een inlog van zijn/haar kind en krijgt bij iedere mutatie een melding per e-mail.
- Indien er bij Nanny Poppins twee ouders bekend zijn, krijgen beiden ouders deze melding.
- Ouders kunnen de mentor van hun kind altijd terugzien in KOVnet bij de stamgegevens van het kind.
- Indien er (door de mentor) bijzonderheden in de ontwikkeling van het kind of problemen worden gesignaleerd bespreken we dit intern met het bestuur en de pedagogisch medewerkers.
- Vervolgens worden de ouders geïnformeerd middels een gesprek.
- Indien nodig worden ouders doorverwezen naar passende instanties voor verdere ondersteuning.
- Wij richten ons bij vragen en advies over doorverwijzingen tot een ouder- kind adviseur.

Doorgaande lijn in opvoeding en ontwikkeling naar BSO en basisscholen

Met toestemming van ouders wordt kennis over de ontwikkeling van het kind overgedragen aan de school bij de overgang van het kind naar het basisonderwijs en bij de overgang van het kind naar de buitenschoolse opvang. Toestemming voor de overdracht van informatie vragen wij tijdens het eindgesprek met de mentor van het kind.

Voor de overdracht naar basisscholen en voorzieningen voor buitenschoolse opvang gebruiken wij het *Amsterdamse Uniforme Overdrachtsformulier*. Dit formulier is opgenomen in Bijlage 1.

De scholen:

- Basisschool De Notenkraker:
Agnes van der Neut (onderbouwcoördinator). Alle correspondentie gaat per email naar: a.vanderneut@bsdenotenkraaker.nl
- Basisschool De Nautilus:
Xenia.Meister (onderbouwcoördinator) Alle correspondentie gaat per email naar: Xenia.Meister@amosonderwijs.nl

Indien een kind naar een andere basisschool overgaat dan bovengenoemd, zullen wij met toestemming van de ouders contact op nemen en met de school afspraken maken over hoe we de overdracht van de gegevens organiseren.

De BSO:

Indien een kind naar een Buitenschoolse opvang gaat wordt het Amsterdamse Uniforme overdrachtsformulier ook naar de BSO verzonden. Wij vragen bij het vertrek van een kind naar welke BSO het kind gaat en geven met toestemming van de ouders de gegevens door aan de BSO.

Groepsindeling- De verticale groep

Nanny Poppins heeft op dit moment een vestiging voor de dagopvang aan het Hoofddorpplein 22-24. Er is in één verticale groep plek voor maximaal zestien kinderen in de leeftijd van 0 tot 4 jaar.

Een aantal voordelen van de verticale groepsindeling:

- Kinderen blijven vier jaar in dezelfde groep zonder van groep te hoeven wisselen. Dit komt de stabiliteit van de relaties tussen pedagogisch medewerkers en kinderen ten goede.
- Jongere kinderen kunnen oudere kinderen zien spelen.
- Oudere kinderen leren omgaan en rekening te houden met jongere kinderen.
- Kinderen met beperkingen kunnen makkelijk worden opgenomen door de diversiteit in ontwikkelingsniveaus.

Onze uitdaging is dat we een gevarieerde groep hebben met een gevarieerd dagritme passend bij baby's (individueel), dreumesen en peuters. Wij bieden de ruimte om tegemoet te komen aan de behoeften aan veiligheid en bewegingsruimte van alle leeftijden.

De omgeving van de ruimte van Nanny Poppins is zo ingericht dat een kind zelfstandig op zoek kan gaan en spel materiaal kan kiezen en pakken dat bij zijn of haar interesse en ontwikkelingsniveau past. Ook het dagprogramma biedt activiteiten om kinderen van 0 tot 4 jaar met elkaar te laten spelen en leren. Een goed dagprogramma reguleert het gedrag van de kinderen op een positieve manier.

Opvang in de stamgroep

Alle kinderen worden opgevangen in de eigen stamgroep. Hier wijken wij niet van af.

De stamgroep bevindt zich aan het Hoofddorpplein 22-24 en telt maximaal zestien kinderen, zij worden hier door maximaal vier pedagogisch medewerkers opgevangen.

De kinderen verlaten de stamgroep bij buitenspelen, uitstapjes.

Organisatie: aangrenzend buitenspelen of uitstapje: we voldoen bij het verlaten van de stamgroep altijd aan de BKR en aan het vierogen principe. Tijdens een uitstapje gaat een PM'er nooit alleen op stap. De medewerker wordt altijd vergezeld door een collega, stagiaire

of de groepshulp. Tijdens uitstapjes hebben kinderen altijd het Nanny Poppins hesje aan zodat we herkenbaar zijn voor de buitenwereld. Ook staat ons logo op de bolderkarren aan beiden zijden getoond. Op de dagopvang is het wettelijk verplicht het vierogen principe toe te passen. Dit vormt een belangrijk onderdeel van het beperken van het risico op grensoverschrijdend gedrag. Hoe wij uitvoering geven aan het vierogen principe is opgenomen in het veiligheid- en gezondheidsbeleid.

Beroepskracht- kindratio (BKR)

Per 1 januari 2019 gaat het maximaal aantal baby's van 0 jaar per pedagogisch medewerker omlaag naar 1 pedagogisch medewerker op 3 nuljarigen.

Bij het opstellen van het werkrooster bekijken wij nauwkeurig de groepsgrootte en de leeftijd van de kinderen, op de groep worden maximaal vier pedagogisch medewerkers ingezet. Wij vangen maximaal zestien kinderen per dag op in de leeftijd van nul tot vier jaar. Aan de hand van deze gegevens wordt er bepaald hoeveel PM'ers er ingezet dienen te worden om te voldoen aan de BKR. De nieuwe rekentool Ratio1.nl is opgenomen in ons online kindsysteem (KOVnet).

Deze rekentool helpt ons een rooster te maken die voldoet aan de BKR. Omdat wij alle geboortedata en nieuwe aanmeldingen van kinderen invoeren in ons systeem kunnen wij tijdig inspelen op een veranderende BKR.

Vaste gezichten op de groep

Aan kinderen tot 1 jaar worden twee vaste PM'ers toegekend. Ten minste één van de twee vaste gezichten dient aanwezig te zijn op het moment dat het kind opgevangen wordt. Wij zijn een kleinschalige opvang. Voor alle nuljarigen zijn de vaste gezichten Amal en Loraine. Met het opstellen van het rooster wordt rekening gehouden met de vaste gezichten voor het kind.

Als er op basis van de beroepskracht-kindratio met 3 of meer pedagogisch medewerkers gewerkt wordt, worden maximaal 3 vaste gezichten toegewezen aan een groep met nuljarigen. Dan zijn de PM'ers Najat, Amal en Loraine.

Bij Nanny Poppins houden wij er met de vakantieplanning rekening mee dat er altijd twee van de drie vaste gezichten voor de kinderen op de groep aanwezig zijn.

Indien er sprake is van langdurige ziekte van een medewerkers dan stellen wij een andere PM'er uit het team aan voor de nuljarigen.

Wij informeren ouders over wie de aangewezen PM'ers zijn als vaste gezichten voor hun kinderen tijdens de intake en bij wijzigingen via de nieuwsbrief.

Communicatie met ouders

Indien ouders of medewerkers behoefte hebben aan een gesprek of het stellen van vragen aan de leiding, dan spelen wij hier direct op in. Hetzij middels een direct gesprek of het maken van een afspraak binnen dezelfde week. Indien een ouders een vraag stelt via de mail dan wordt deze vraag binnen een week beantwoordt.

- Ouders ontvangen nieuwsbrieven
- Ouders ontvangen dagelijks foto's van hun kind en eventueel een korte update.
- Wij hebben een website waar ouders terecht kunnen met een vraag.
- Ouders kunnen inloggen bij KOVnet (ouders hebben een eigen ouderlogin) en kunnen alle eerdere correspondentie terugkijken, kunnen zien wie de mentor van hun kind is)

Wenbeleid

De wenprocedure ziet er als volgt uit

(indien er gebruik wordt gemaakt van aangeboden wenmomenten):

1. Het eerste wenmoment: Het kind verblijft vanaf 10:00 uur -11:30 uur op de groep om kennis te maken met de PM'ers en andere kinderen. Hierbij kan het kind rustig aftasten en nieuwe indrukken opdoen.
2. Het tweede wenmoment: Het kind mag 3 uur op de nieuwe stamgroep spelen van 10:00 uur tot 13:00 uur. Hierna gaat indien nodig het kind naar bed tot 15:00 uur.
3. Het derde wenmoment: Het kind wordt om 8:30 uur gebracht door de ouder en doet mee aan alle activiteiten op de groep om de structuur van de dag te leren kennen. De ouder mag tussen 16:30 uur en 18:30 uur ophalen en krijgt een overdracht van de pedagogische medewerker.

Tijdens het wennen zal als eerst gewerkt worden aan de emotionele veiligheid. Onze PM'ers zijn sensitief en responsief: zij benoemen gedrag en laten weten dat het kind gezien wordt bijv: ik zie dat je verdrietig/boos bent, kom eens bij de juf zitten, samen een boekje lezen of samen met blokken bouwen.

Ook zullen de interacties tussen het nieuwe kind en de andere kinderen bevorderd worden door dat de PM'er zich opstelt als speelmaatje en het nieuwe kind betreft bij speelmomenten waarin ook andere kinderen deelnemen zodat hij/zij contacten leert maken met de leeftijdsgenootjes op de nieuwe groep. Er kan alleen gestart worden met wennen indien de plaatsingsovereenkomst is ondertekend door de ouders.

Indien ouders geen gebruik willen maken van de wenmomenten dan wordt er direct gestart met de hele dagopvang. Wennen geniet voor Nanny Poppins wel de voorkeur zodat leiding en kind aan elkaar kunnen wennen.

Afname extra dagdelen

Iedere ouder kan uitsluitend bij de houder een aanvraag indienen voor afname van extra dag(delen).

Na de aanvraag zal beoordeeld worden of de groepsgrootte dit toelaat. Uiteraard wordt hierbij ook gekeken naar het Kind-leidster Ratio van de dag. Omdat de emotionele veiligheid van het kind bij Nanny Poppins boven aan staat, zullen aanvragen alleen gehonoreerd worden in de volgende gevallen:

- Een voor het kind bekende/vaste pedagogische medewerker is werkzaam op de aangevraagde dag(deel).
- Er is ten minste een bekend speelkameraadje aanwezig op de extra aangevraagde dag.

Drie-uursregeling

Bij minimaal tien uur aaneengesloten opvang kan worden afgeweken van de BKR gedurende maximaal drie uur per dag. Die uren hoeven niet aaneengesloten te zijn. Er kunnen tijdens die uren minder PM'ers worden ingezet. Voorwaarde dat minimaal de helft van het op grond van de BKR vereiste aantal pedagogisch medewerkers wordt ingezet.

De uren voor de afwijkende inzet van PM'ers bij Nanny Poppins verschillen op de dagen van de week maar zijn wel iedere week hetzelfde.

Maandag:

Wij wijken af van 8:30u tot 9:30 uur

Verder wijken wij af tijdens de pauzes tussen 12:00u en 13:30u

En aan het einde van de dag van 17:30 en 18:00 uur

Dinsdag:

Wij wijken af van 8:15 uur tot 8:30 uur

Verder wijken wij af tijdens de pauzes tussen 12:00 en 14:00u En aan het einde van de dag van 17:15 en 18:00 uur

Woensdag

Tussen 9:00 uur en 9:30 uur

Tussen 12:45 uur en 14:45 uur in de middag

En tussen 17:00 en 17:30

Donderdag:

Wij wijken af van 8:30u tot 9:30u

Tijdens de pauzes tussen 12:00 en 14:00

Vrijdag

Tussen 8:30 uur en 9:30 uur

Tussen 13:00u en 14:00u

En tussen 17:00 en 18:00

De voertaal

Gebruik van de voorgeschreven voertaal Nederlands.

Vier pedagogische basisdoelen

Wij streven er naar kinderen de kans te geven om zich te ontwikkelen tot personen die goed functioneren in de samenleving. De vier pedagogische basisdoelen zijn geformuleerd aan de hand van de vraag wat kinderen in de eerste levensjaren nodig hebben voor hun welzijn en ontwikkeling (Riksen-Walraven, 2000). Per basisdoel hebben we de interactievaardigheden benoemd die de PM'er kan inzetten om bij te dragen aan de kindontwikkeling. De totale lijst gebruiken de pw'ers ter zelfreflectie.

De vier pedagogische basisdoelen zijn:

1. Het bieden van een gevoel van veiligheid.
2. Gelegenheid tot het ontwikkelen van persoonlijke competentie.
3. Gelegenheid tot het ontwikkelen van sociale competentie.
4. Waarden en normen, 'cultuur' (Riksen-Walraven, 1998).

De wijze waarop wij uitvoering geven aan de bovengenoemde pedagogische basisdoelen zetten wij hier voor u uiteen.

1. Het bieden van een gevoel van veiligheid

Kinderdagverblijf Nanny Poppins is een veilige basis, een 'thuis' waar kinderen kunnen ontspannen en zichzelf zijn. De PM'ers zorgen voor een prettige, vertrouwde, veilige omgeving. De PM'er is gevoelig voor wat een kind bezighoudt. Zij is sensitief en responsief, neemt signalen van het kind waar en reageert adequaat (Singer & Kleerekoper, 2009).

Bij Nanny Poppins worden kinderen op een positieve manier benaderd, tonen wij begrip voor het individuele kind, kunnen wij ons inleven in het kind, zijn we betrokken, bieden wij kinderen geborgenheid en gaan wij respectvol en gelijkwaardig met kinderen om.

We streven er naar dat alle kinderen zich emotioneel veilig voelen zodat ze zich zo optimaal mogelijk kunnen ontwikkelen. Wij informeren naar het welbevinden van het kind bij de ouders na een opvangdag. Daarnaast gebruiken we observatie-instrumenten waarmee de ontwikkeling en het welbevinden van het kind gemeten kan worden.

Activiteiten:

- Aanwezigheid van bekende leeftijdsgenootjes.
- Aanwezigheid van vaste PM'ers.
- PM'ers zijn eerlijk en echt en spreken vanuit de ik-vorm.
- Taal en lichaamstaal komen overeen.
- PM'ers maken contact op ooghoogte en maken fysiek contact: houden eventueel de

handjes even in hun handen en noemen het kind bij de naam.

- PM'ers geven met grenzen nooit angst of schuldgevoelens (inlevingsvermogen!) mee aan het kind, zijn gewoon duidelijk met 'nee' of 'stoppen' o.i.d., bieden een uitweg door het geven van mogelijkheden voor een andere activiteit t.b.v. hetzelfde doel en benoemen altijd eerst het gevoel (erkenning) van waaruit gedrag ontstond. (valideren)
- PM'ers zijn consequent, dat vermindert de prikkel om grenzen op te zoeken, geven rust en veiligheid, kinderen kunnen zich veilig concentreren op hun spel.
- De kinderen krijgen onvoorwaardelijk onze steun en aandacht.
- Kinderen krijgen altijd van ons wat ze nodig hebben, niet altijd wat ze willen.
- Het benoemen van emoties en deze laten uiten.
- De activiteiten zijn mede gericht op het vergroten van het zelfvertrouwen.
- Het stimuleren van de lichamelijke ontwikkeling, namelijk de grove en fijne motoriek.

Sensitieve responsiviteit
Wat doe je?
Ik volg het initiatief van het kind tijdens de interactie ik met ze heb
Ik maak contact met alle kinderen van mijn groep door ze aan te kijken
Ik geef kinderen een veilig gevoel door ze aan te raken wanneer zij daar behoefte aan hebben (knuffelen, op schoot)
Ik heb aandacht voor de signalen van alle kinderen
Ik laat merken dat ik de signalen van kinderen zie of hoor
Ik reageer op het juiste moment op de signalen van de kinderen
Ik help kinderen bij het uiten en verwoorden van hun gevoelens
Ik ga door op de inhoud van wat het kind zegt
Wat zeg je?
Ik noem kinderen bij de naam
Ik verwoord de gevoelens van de kinderen
Ik verwoord wat het kind ervaart of bedoelt
Ik stel de kinderen op hun gemak (bijvoorbeeld met complimenten)
Ik vraag naar de gevoelens en gedachten van kinderen
Ik verwoord mijn eigen gevoelens
Ik benoem dat ik het fijn vind om de kinderen te zien
Hoe zeg je het?
Ik spreek op een vriendelijke toon
Ik laat merken dat ik luister (verbaal en non-verbaal)
Ik gebruik 'kleine' woorden zoals: <i>maar, toch, even,...</i>
Ik gebruik vriendelijke zinsconstructies (zullen we samen...?, wil je soms...?)
Ik spreek met en niet tegen de kinderen
Ik maak oogcontact tijdens het spreken

Praten en uitleggen (hoort bij alle vier de doelen)
Wat doe je?
Ik benut zoveel mogelijk situaties om in gesprek te gaan met kinderen ('kansen grijpen')
Ik moedig kinderen aan om zelf te praten
Ik ga door op wat kinderen zeggen
Ik lees interactief voor
Ik sluit aan bij het taalniveau van verschillende kinderen
Kinderen die het aankunnen zet ik aan tot hoger niveau taalgebruik (redeneren, vergelijken)
Wat zeg je?

Ik voer gesprekjes met kinderen (dialogo)
Ik benoem wat ik zie en doe
Ik benoem wat kinderen zien en doen
Ik verwoord gedachten en gevoelens van kinderen
Ik vul aan wat kinderen zeggen met extra informatie
Hoe zeg je het?
Ik herhaal wat het kind zegt in de correcte bewoording
Ik vul uitingen van kinderen aan met extra inhoudswoorden
Ik praat mét en niet tegen kinderen
Ik maak correcte en gevarieerde zinnen
Ik stel verschillende soorten vragen (open uitnodigend, niet alleen gesloten vragen)
Ik varieer met woorden door bijvoorbeeld synoniemen te gebruiken
Ik noem het kind bij de naam
Ik maak oogcontact tijdens het spreken

2. Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van persoonlijke competentie

Een kind beschikt van nature over allerlei talenten en mogelijkheden. Wij gaan er daarom van uit dat een kind zich gaandeweg ontwikkelt, op zijn eigen manier en in zijn eigen tempo. Een kind is nieuwsgierig, leergierig en wil van alles ontdekken. Kinderen spelen graag. Wij stimuleren, begeleiden en ondersteunen een kind hierbij; we dagen het uit om op onderzoek uit te gaan. Wij volgen het kind in zijn eigen interesses en behoeften en sluiten daarbij aan. Kinderen leren vooral spelenderwijs. Bij Nanny Poppins is het doel van spelen in de eerste plaats plezier!

Het stimuleren van de creatieve ontwikkeling van kinderen

Wij hebben veel aandacht voor de creatieve ontwikkeling van kinderen, omdat het op verschillende niveaus de ontwikkeling stimuleert. Zo stimuleert een creatief rollenspel het samen spelen en dat is goed voor de sociale ontwikkeling. Daarnaast is creatief bezig zijn een uitlaatklep voor gevoelens; dit is goed voor de emotionele ontwikkeling. Creatieve inspanning vergt concentratie, wat goed is voor de cognitieve ontwikkeling. Bovendien wordt bij vele creatieve activiteiten de ontwikkeling van de fijne motoriek aangesproken.

Bij Nanny Poppins willen we de creativiteit van de kinderen stimuleren zonder ons te richten op het eindproduct/resultaat. Dit doen we om kinderen de kans te geven voluit te ontdekken en experimenteren. Het gaat creatieve activiteiten dus niet zozeer om het resultaat (dat we overigens altijd zullen prijzen), maar vooral om het plezier waarmee eraan gewerkt is.

Creativiteit is het scheppen van nieuwe dingen. Dat kan op meerdere manieren waarbij er niet een "de beste" is. Dit betekent dat je het kind stimuleert om het avontuur aan te gaan, te experimenteren en je te laten verrassen door het resultaat. Elk kind is in beginsel creatief, verzint geheel eigen oplossingen en uit zijn creativiteit op heel veel verschillende manieren.

Soms heel subtiel en soms heel direct. Het is de taak van de PM'er om het kind daarin te volgen, goed te kijken, te stimuleren, te begeleiden en te luisteren (zie de interactievaardigheid respect voor de autonomie en ontwikkelingsstimulering).

Zo stimuleren wij op de groep de creatieve ontwikkeling:

- Wij bieden passief (kosteloos) materiaal aan zoals: melkpakken, toiletrollen en ei dozen.
- Passief materiaal biedt de ruimte om te experimenteren en de fantasie de loop te laten gaan. Een melkpak kan een boot worden of een huis en misschien wel een auto.
- Wij vertellen de kinderen niet wat goed en fout is tijdens het knutselen en fantasiespel.
- We geven complimenten tijdens het knutselen zoals wow dat heb je goed bedacht. Of wat heb jij mooie kleuren gebruikt. Wat we vooral niet doen is vertellen welke kleur het gras heeft en welke kleur de lucht is. Als het gras volgens een kind paars is dan is het gewoon paars.
- Fantasiespel is erg belangrijk binnen de creatieve ontwikkeling. Zo kunnen kinderen vader en moedertje spelen. We laten de kinderen zelf de rollen bepalen. Als een meisje de vader wil zijn dan vinden we dat prima. Wij zullen nooit zeggen dat iets niet mogelijk is. Het is de bedoeling dat kinderen de mogelijkheden zelf ontdekken.
Op de groep bieden wij een huishoek aan met een winkeltje en verkleedkleding. Er staan potten en pannen maar kinderen kunnen ook ander materiaal gebruiken in het fantasiespel. Als kinderen bijvoorbeeld memory plaatjes gebruiken als geld om mee te betalen zullen we dit zeker toelaten. Kinderen imiteren namelijk wat zij zien of gezien hebben en maken dan de volgende stap.
- Bij Nanny Poppins spelen we met de kinderen mee of bedenken we een spel. Zo zijn we op het ene moment spelmaatje en op het andere moment zijn wel spelleider. Zo kan een PM'er een kleed op de grond neerleggen met allerlei materiaal. We zeggen niks en gaan gewoon op de grond zitten en spreiden het materiaal uit. De bedoeling is om kinderen nieuwsgierig te maken en te prikkelen met het materiaal. Als kinderen naar het kleed toe komen geven we ze de gelegenheid om af te tasten. Samen bedenken we dan wat we gaan maken. In het beginsel is de PM'er dus even stil om te luisteren wat de kinderen zelf bedenken en daar gaan we in mee.

Bevorderen van de persoonlijke competentie bij baby's

Bij jonge baby's staat op emotie gericht contactspel centraal. Het contactspel met volwassenen staat voorop en zorgt voor plezier en welbevinden. Verzorgingsmomenten zijn bij uitstek de spelmomenten. Het zijn emotionele interacties waarbij beweegspelletjes, geluiden, klankspelletjes en liedjes verbonden worden aan aandachtig en liefdevol

vastpakken en bijvoorbeeld aan- en uitkleden of in bed gaan. Daarnaast gaan baby's van enkele maanden objecten zien en ernaar wijzen, grijpen en pakken. Het contact met de volwassenen en andere kinderen verloopt via gezamenlijke aandacht voor aanwezige objecten, zoals bestek, speelgoed en boekjes.

Voorbeeld concrete situatie:

Tijdens het eten van een fruithapje grijpt de baby in de richting van de lepel. De PM'er reageert door aandacht te geven, de handeling van het kind te ontvangen en te vertalen: "Hé, ja jij pakt de lepel, die wil je zelf vasthouden, ja hoor, doe maar!" De gezamenlijke aandacht zorgt voor herhaling. De baby gaat vaker grijpen naar de lepel en de PM'er gaat op zeker vier momenten de lepel uit handen geven.

Langzamerhand leert de baby de lepel zelf te gebruiken, om mee te handelen, te eten en te spelen.

Stimuleren van de motorische ontwikkeling bij baby's

Voor het lichaamsgevoel, lichaamsbesef en evenwichtsgevoel zijn spelletjes in ruglig goed voor de ontwikkeling van de baby. Ook lenen de spelletjes zich uitstekend voor het hebben van oogcontact en gezellig babbelen met de baby. Dit is weer goed voor de cognitieve-, sociaal-emotionele en spraak- en taalontwikkeling.

Spelletjes in buiklig voor baby's van 1-3 maanden

- De baby in buiklig zachtjes masseren en zacht liedjes zingen of een cd afspelen
- De baby in buiklig op verschillende manieren stimuleren door zachtjes te strelen vanaf de nek tot aan de billen, op zijn rug te blazen, te kriebelen, te masseren, zachtjes te kloppen met je vingers, verschillende stofjes over de rug te wrijven enzovoorts.
- De PM'er gaat op de rug liggen en legt de baby op zijn buik op het bovenlichaam en praat en kijkt naar de baby.
- De PM'er gaat in zijligging op de grond liggen en schuift met de onderarm onder de borstkas van de baby. De bovenarmen van de baby bevinden zich over haar onderarm. De baby steunt nu zelf een beetje op zijn onderarmen!
- We gaan eerst met gestrekte benen op de grond zitten en leggen vervolgens de baby dwars over de bovenbenen. Dit is een mooie evenwichtsoefening.

Spelletjes in buiklig voor baby's van 3 - 6 maanden

- We leggen het kind in buiklig op de grond en leggen allerlei speeltjes in een kring om hem heen. We beginnen door eerst één interessant speeltje op de grond te leggen.

- Hetzelfde spelletje als hierboven, maar dan met een hangend speeltje schuin voor het hoofd van de baby. We zwaaien het speeltje rustig van links naar rechts.
- We gaan allebei in buiklig op de grond liggen, neus tegen neus en spelen samen met een speeltje of we praten en zingen een liedje.
- Het is ook leuk om in deze positie alle lichaamsdelen van de baby te aaien en de lichaamsdelen te benoemen die je aanraakt.

De hoofdbalans trainen we door:

- Met de baby in de armen te dansen en hem rustig heen en weer te wiegen.
- De baby als een vliegtuigje boven je hoofd te houden met de handen goed onder zijn oksels en voorzichtig van links naar rechts en van voor naar achter te laten 'vliegen'.
- De baby op schoot voorzichtig heen en weer te schudden en spelletjes te spelen als 'hobbelweg, gat in de weg!'

Bevorderen van de persoonlijke competentie bij dreumesen

Bij dreumesen wordt het spel gevarieerder. Dreumesen gaan manipulerend spel spelen. Zij betrekken ook taal bij hun spel. Vanuit dit spel ontstaan steeds meer spelhandelingen die passen in een rol. De motorische ontwikkeling speelt ook een grote rol. Zodra een kind de eerste stapjes gaat zetten, gaat de ontwikkeling enorm snel vooruit. Sommige kinderen zijn van nature heel voorzichtig op motorisch gebied en andere kinderen kennen juist geen angst en klimmen en klauteren overal op zonder eerst na te denken.

Of het kind nu veel of weinig angst kent, het is belangrijk om voor een uitdagende en veilige omgeving te zorgen waar het kind in zijn eigen tempo volop kan experimenteren en de mogelijkheden van het eigen lichaam kan leren ontdekken. Kenmerkend voor de dreumestijd is de drang om te willen ontdekken.

Spelaanbod ter stimulering van de grove motoriek bij dreumesen:

- Wij zorgen voor een veilige omgeving en voldoende ruimte, zodat het kind kan ontdekken, experimenteren, lopen, rennen, springen, vallen, klauteren en kan ravotten met speelkameraadjes.
- We zorgen voor voldoende veiligheid en letten goed op het kind, maar belemmeren het kind niet teveel door continue 'pas op' te roepen.
- We geven het kind een zakje (bijvoorbeeld washand) en laten hem allerlei 'voorwerpen' van de grond tillen en in het zakje doen. Dit kan kruipend en zittend, maar laten het kind zodra het kan lopen dit ook staand oefenen. Dit is goed voor het evenwicht!
- We laten het kind op verschillende ondergronden het lopen oefenen (zand, gras, kleine

heuveltjes, etc.). In plassen stampen is heel stimulerend voor kinderen en heel goed voor het evenwicht!

- We spelen veel buiten en gaan veel naar een speeltuin toe. Kinderen die nog niet heel mobiel zijn kunnen vaak wel al genieten van een kleine glijbaan. Later is het klimmen en klauteren erg aantrekkelijk voor het kind.
- Spulletjes van de ene doos in de andere doos plaatsen is een leuk spelletje dat we op de groep spelen. We variëren in grootte en zwaarte van de voorwerpen. Een hele grote lichte strandbal is heel moeilijk, maar heel uitdagend voor een kind.
- We oefenen het uithoudingsvermogen en kracht van het kind. We laten bijvoorbeeld een kind steeds het laatste stuk naar de groep lopen (vanuit de tuin) en maken dit stuk steeds wat groter.
- Trek- en duwkarren stimuleren het lopen, het evenwicht, de coördinatie en het leren plannen van het bewegen. Een duwkar vinden kinderen vaak ook heel leuk.
- We maken kruip- en loopparcours in de groepsruimte van stoelen, tafels, dozen en andere objecten.
- We maken bellen met een 'bellenblaas' en het kind mag deze stuk slaan. Dit kan zittend, kruipend en lopend.

Spelaanbod ter stimulering van de fijne motoriek bij dreumesen:

- We geven het kind de ruimte om te 'slopen'. We laten het kind van kranten en tijdschriften proppen maken en/of verscheuren/ versnipperen. Wat is het kleinste stukje krant wat je nog kan versnipperen? Verder is het interessant om een 'breiwerkje' uit elkaar te trekken,
- Op een trommel slaan, xylofoon, piano, een (kinder)hamer of een blokkentoren bouwen en omslaan, etc. Ook leuk om één of meerdere ballonnen op te hangen en het kind met een vliegenmepper tegen de ballonnen te laten slaan. In beide handen een vliegenmepper is nog spectaculairder.
- We geven het kind de ruimte om te 'bouwen' en te 'construeren'. Het kind kan veel spelen met blokken, doeken en puzzels. Het kind kan 'gaatjes te vullen'. Met een vormenstoof (blokken in verschillende vormen in de geschikte gaten van een doos stoppen), stapelbekers, grote kralen rijgen, water- en zandspeelgoed.
- De kinderen krijgen de ruimte om 'creatief bezig te zijn'. We laten kinderen met zand, water en modder spelen, scheerschuim op het tafelblad, tekenen/verven /plakken op grote vellen papier.

Bevorderen persoonlijke competentie bij peuters

Je ziet peuters de baby pop in bad doen, rondrijden in een kinderwagen, hun knuffel voorlezen of taartjes bakken op de rand van de zandbak. Peuters imiteren op hun eigen manier wat zij volwassenen zien doen. Zo krijgen de voorwerpen hun culturele betekenis. Voorbeeld luier verschonen: Een peuter heeft net een schone luier om gekregen. Ze heeft haar pop bij zich. Als zij klaar is pakt ze een luier van de aankleedtafel. De PM'er ziet dat en vraagt of haar baby soms ook een schone luier nodig heeft. Ja, dat is precies wat zij wil en samen verschonen zij de baby pop. De PM'er laat in dit voorbeeld het initiatief bij het kind en helpt alleen als er een beetje extra inzicht en handigheid nodig is.

Peuters spelen ook rolgebonden handelingen die wat verder van hen af liggen, zoals de dokter, brandweerman of fietsenmaker. Er ontstaan spelideeën en de kinderen gaan steeds meer zelf bepalen welke betekenis voorwerpen hebben in hun symbolisch spel: plastic dopjes kunnen gebruikt worden als geld of snoepjes, afhankelijk van het gezamenlijke spelidee. Bij peuters en jonge kleuters worden de spelsituaties omvangrijker, meer kinderen kunnen meedoen en het spel gaat langer duren (Pompert, 2016).

Als dreumes had het kind vooral de drang om te 'ontdekken', in de peutertijd wil het kind alles wat ontdekt is op verschillende manieren 'uitproberen.'

Vervolgens zal het kind de vaardigheden leren door eindeloos te 'herhalen'. Kenmerkend voor deze fase is het ontdekken van grenzen van wat kan en mag en van wat wel en niet mogelijk is. Het maakt de peuter nog niet uit hoe iets hoort en aan spelregels heeft het nog helemaal geen boodschap.

Stimuleren van de grove motorische ontwikkeling bij peuters

We laten het kind veel in de tuin spelen. Een peuter heeft de ruimte nodig om te kunnen ontdekken, uitproberen, experimenteren en simpelweg te kunnen rennen en bewegen. We gaan veel naar een speeltuin zodat de kinderen (nieuwe) vaardigheden kunnen uitproberen en oefenen, zoals klimmen, glijden, wippen en schommelen.

Op het kinderdagverblijf creëren wij ook een uitdagende omgeving. Dit doen wij bijvoorbeeld door een parcours te maken van obstakels (poef, kussens, stoelen, kartonnen dozen etc.). Uiteraard begeleiden en helpen wij de kinderen bij nieuwe en moeilijke activiteiten, maar grijpen niet gelijk in als het mis dreigt te gaan. Het kind moet het eigen lichaam en de mogelijkheden leren kennen.

We spelen verstoppertje met de peuters, zowel binnen als buiten. Verstoppertje spelen is een spel waarbij verschillende grove motorische vaardigheden geoefend worden; kruipen, sluipen, lopen, rennen en klein maken.

Stimuleren van de fijne motorische ontwikkeling bij peuters

Spelletjes op de groep:

- We geven de kinderen de ruimte om 'creatief bezig te zijn'. Spelen met klei, zand, water, modder, scheerschium, vingerverf, krijt, kwasten, stickers etc. wij maken knutselwerkjes met het kind. Wij leren de kinderen papier vouwen en knippen, scheuren en plakken (gebruiken een schaar met stompe punt). Laten het kind veel kleuren met vingerverf, viltstiften, dikke kleurpotloden, etc.
- We geven de kinderen de ruimte om 'inventief bezig te zijn'. Spelen met lege (lucifer)doosjes, muntstukken, stokjes, verpakkingsmateriaal, kurken, knopen, wasknijpers, toiletpapier.
- Geef de kinderen de ruimte om te 'sorteren'. Sorteren van kralen in verschillende vormen en kleuren, dominostenen en puzzelen.
- We laten de kinderen ook eens met de andere hand eten, een pagina van een boek omslaan, een toren bouwen, tekenen etc. Ook leuk om in beide handen een viltstift te houden en een mooie tekening te maken op een groot vel wit papier.

De PM'ers begeleiden de kinderen in alle ontwikkelingsfases actief in het bevorderen van de persoonlijke competentie en laten daarbij de volgende concrete gedragingen zien ter bevordering van ontwikkelingsstimulering en het respecteren van de autonomie van kinderen:

Ontwikkelingsstimulering
Wat doe je?
Ik benut spel voor de stimulering van de ontwikkeling van kinderen
Ik benut de inrichting van de ruimte om de kinderen iets nieuws te laten ontdekken
Ik kies voor spel materiaal waarmee ik focus kan aanbrengen in de activiteiten van kinderen
Ik speel mee tijdens rollen- en fantasiespel om verdieping aan te brengen in het spel
Ik maak gebruik van kansen die zich voordoen tijdens routines en verzorgingsmomenten om ongepland aan ontwikkeling bij te dragen
Ik zorg voor stimulering op de gebieden: taal, rekenen, sociale en emotionele ontwikkeling en zintuigelijke waarneming en motoriek
Ik daag de kinderen uit om problemen op te lossen
Ik lees interactief voor in kleine groepjes
Wat zeg je?
Ik vraag kinderen naar hun eigen oplossing voor een probleem
Ik vraag me hardop dingen af (hoe zou het kunnen dat..?)
Ik bied een rijk taalaanbod (benoemen, uitleggen, voorbeelden geven, woorden uitleggen)
Ik stel prikkelende vragen (open vragen, ontdekvragen, vragen met 'hoe', 'wat', 'waarom', 'zou het kunnen dat...?' 'wat zou er gebeuren als?')
Ik doe prikkelende beweringen (jouw laarzen passen mij vast ook wel)
Hoe zeg je het?
Ik geef adequate feedback (helpen verwoorden, aanvullen, herhalen, doorvragen)
Ik spreek correct en verstaanbaar
Ik spreek gevarieerd (verschillende soorten zinnen, vragen, woorden)
Ik noem het kind bij de naam
Respect voor autonomie
Wat doe je?
Ik stimuleer kinderen om zoveel mogelijk zelf te doen
Ik ben geduldig en volg het tempo van het kind
Ik waardeer de ideeën en oplossingen van kinderen

Ik laat kinderen dingen op hun eigen manier doen
Ik laat kinderen zelf ontdekken
Ik waardeer alle kinderen om wie zij zijn
Ik bied kinderen de gelegenheid om zelf te kiezen
Ik stimuleer kinderen om zelf plannen te maken en deze uit te voeren
Wat zeg je?
Ik verwoord gevoelens en gedachten van kinderen, los van mijn eigen perspectief
Ik laat de kinderen merken dat ik ze ken door individuele kenmerken te benoemen (thuissituatie, voorkeuren)
Ik benoem de talenten van kinderen
Ik vraag kinderen mee te denken over plannen, oplossingen, activiteiten
Ik ga met kinderen in gesprek over een situatie (activiteiten, probleem, wens)
Ik maak contact en benoem wat ik ga doen voordat ik een kind aanraak
Hoe zeg je het?
Ik praat met en niet tegen de kinderen
Ik laat merken dat ik luister
Ik noem het kind bij de naam
Ik maak oogcontact tijdens het spreken

Nanny Poppins hecht veel belang aan *interactief voorlezen*. Dit draagt ook bij aan de persoonlijke ontwikkeling van kinderen. Daarom verwachten wij het volgende van onze pedagogisch medewerkers:

Wat doe je?
bereid je goed voor als je een boek gaat voorlezen (boek eerst zelf lezen, vragen voorbereiden)
bied structuur tijdens het voorlezen door een vaste routine te gebruiken
stem jouw manier van voorlezen goed af op het taalniveau van het kind
stel de interactie met en tussen kinderen rondom het verhaal voorop tijdens het voorlezen
verlevendig en verduidelijk het verhaal door voorwerpen, stemgebruik en mimiek
Wat zeg je?
maak de kinderen nieuwsgierig naar het verhaal (bijvoorbeeld prikkelende vragen over de kaft)
schep ruimte voor de inbreng van kinderen . Dit waarborgt tevens de emotionele veiligheid van een kind
nodig kinderen uit om te voorspellen hoe het verhaal verder gaat
reageer op de initiatieven van de kinderen en ga hier op door . Dit waarborgt tevens de emotionele veiligheid van een kind
gebruik verbale luisterresponsen (Hmm?, Oh ja? En toen?) en non-verbale signalen om de kinderen te laten vertellen
speel de beurtten van kinderen door naar andere kinderen
koppel de eigen ervaringen/inbreng van de kinderen aan het verhaal dat je voorleest
Hoe zeg je het?
lees spannend voor afgestemd op het niveau van het kind
stel open en uitnodigende vragen
gebruik intonatie om het verhaal spannend te houden
leg sommige moeilijke woorden uit
wacht af wat de kinderen elkaar te vertellen hebben (laat stiltes vallen)

3. Gelegenheid tot het ontwikkelen van sociale competentie

Door te spelen leer je meedoen en in je sociale contacten op anderen en je zelf te vertrouwen. Je zou kunnen zeggen dat met spel 'inburgeren' voor elk kind begint. Dat samenleven moeten wij allemaal leren door al heel jong te weten dat spel een veilige ruimte biedt om de ander te leren kennen en te leren hoe het is om samen iets te doen, te delen en wederkerigheid te ervaren. In spel ervaren jonge kinderen het belang van empathie: je te kunnen verplaatsen in de andere en ook heel belangrijk in spel leer je vriendschappen sluiten en een gevoel van samenzijn op te bouwen.

Kinderen leren communiceren, samenwerken, anderen helpen, omgaan met conflicten. De interactie met leeftijdsgenoten, deel zijn van een groep en het deelnemen aan groepsgebeurtenissen biedt kinderen een leeromgeving voor het opdoen van sociale competenties. Het geeft aan kinderen kansen om zich te ontwikkelen tot personen die kunnen functioneren in de samenleving.

De PM'er:

- communiceert met de kinderen en stimuleert onderling de interactie tussen kinderen door hen op elkaar te wijzen tijdens spel;
- begeleidt de samenwerking van de kinderen bij activiteiten zoals binnen en buiten spelen, puzzels maken, knippen, plakken en verven, liedjes zingen, 'klusjes' doen, gezamenlijk eten en drinken;
- stimuleert het helpen en luisteren naar elkaar door bijvoorbeeld te vragen of een van de oudere kinderen een jonger kindje wil helpen;
- let erop dat kinderen deel van de groep zijn en betrekken hen bij groepsgebeurtenissen;
- is zich ervan bewust dat kinderen de gehele dag door leren. De PM'er leert de kinderen wat voor elkaar over te hebben, elkaar te helpen, te delen, elkaar te stimuleren en te prikkelen tot het doen van nieuwe ervaringen, omgaan met conflicten.

Bevorderen sociale competentie tussen baby's, dreumesen en peuters

Voorbeelden van pedagogisch handelen om het contact te ondersteunen zijn:

- Als er nieuwe kinderen op de groep zijn nemen we met alle kinderen ruim de tijd voor een introductie en onderlinge kennismaking. We heten het kind welkom, bij dreumesen/peuters noemen we elkaars namen zodat het nieuwe kind de groep kan leren kennen.

- Elke dag starten we met de kring waarbij er aandacht is voor alle kinderen. We doen het goedemorgen liedje waarbij we de namen van alle kinderen noemen. Kinderen voelen zich dan onderdeel van de groep, ze voelen zich gekend).
- We zetten een 'middel' in namelijk Fixie, het hondje. Alle kinderen mogen het hondje – om de beurt- 2 dagen mee naar huis nemen. Er wordt een vriendenboekje bijgehouden als een kind dat wilt. Ook doet Fixie mee met de thema's. Kinderen gaan voor hem zorgen en kunnen over hem praten met elkaar.
- We stimuleren de contacten tussen de kinderen onderling en complimenteren vriendschappen. Het stimuleren van de contacten doen we bijvoorbeeld door gezamenlijke activiteiten en spellen te organiseren. Dit kan iets kleins zijn zoals het aan elkaar doorgeven van een bal als we in een kring zitten, maar ook door wat grotere activiteiten te ondernemen zoals alle kinderen een dier laten knutselen en hier een gezamenlijke dierentuin van te maken. Verder complimenteren we de kinderen als we zien dat ze samen spelen of wanneer kinderen elkaar helpen: 'Wat lief dat jij de speen aan baby Jasmin geeft!'.
- De PM'ers benoemen gedrag en verwoorden gedachten en gevoelens van de kinderen. Zo leren de kinderen emoties van zichzelf en bij anderen te herkennen.
- Kinderen uitdrukkelijk te betrekken bij het troosten en elkaar helpen: 'Horen jullie baby Jasmin ook huilen? Wat zal ze nodig hebben? Denk je dat ze dorst heeft? Dat zou heel goed kunnen, zullen we proberen om haar te troosten door wat drinken te geven?'.
- Kinderen eenvoudige regels leren, zoals: 'om de beurt' en 'lief zijn voor elkaar'. En gedrag uitleggen: 'Yoran is fijn aan het puzzelen, ik denk dat hij alleen wil spelen. Zullen we dan een andere puzzel uitkiezen?'
- We geven ruimte voor het uitvoeren van spel. Het begeleiden van spelende kinderen gebeurt door erbij te gaan zitten en rustig aanwijzingen te geven zoals voorzeggen en voordoen: 'Kom we gaan het samen even vragen. Aicha, Dalano wil heel graag het groene potlood even hebben, hè, Dalano. Wil je het geven?'
- De PM'er helpt het spel te reguleren en leert hen spelregels zonder het spel over te nemen.

Omgang van kinderen van verschillende leeftijden

- We benoemen wat we zien tussen de kinderen onderling en betrekken alle kinderen -dus ook baby's- bij de groep: 'Joep, je bent zo leuk aan het spelen met de Rammelaar dat Amber naar je kijkt!'.
- Als er bijv. een activiteit gedaan wordt zoals aan tafel zitten en knutselen met bijv. de

dreumes/peuters dan betrekken we de baby's erbij door hen op schoot te nemen en een activiteit op hun eigen niveau aan te bieden.

- We stimuleren de onderlinge interacties door aan een peuter te vragen om iets aan een baby te geven of andere variaties.
- Bij het vrij spel kijkt de PM'er hoe het spel verloopt en of kinderen uitgesloten worden. We begeleiden dan daarbij door aanwijzingen te geven bijv. als een dreumes niet mee mag spelen met de peuters.
- We spelen even mee als een kind het moeilijk vindt om met anderen te spelen en trekken ons dan langzaam terug zodat het kind verder kan spelen.

Spelen met leeftijdsgenoten

We bieden activiteiten voor een bepaalde leeftijd aan zodat kinderen leeftijdsgenootjes beter leren kennen en met elkaar kunnen spelen.

Baby's

Hoe kinderen zich ontwikkelen wordt in belangrijke mate beïnvloed door sociale relaties met leeftijdgenoten. Dat begint al in de eerste dagen van het leven. Op de kraamafdeling is al sprake van een basale interactievorm: zij horen elkaar en reageren op elkaar.

In de tweede helft van het eerste levensjaar lachen en reiken baby's naar elkaar. Bij Nanny Poppins zorgen we er daarom voor dat baby's op elkaar gericht zijn en elkaar kunnen zien.

We stimuleren de sociale competentie bij baby's door (non) verbaal het onderling contact aan te moedigen zoals baby's bij elkaar te leggen of een kleine activiteit met hen te doen .

We geven het goede voorbeeld (imiteergedrag) zodat baby's dit kunnen leren van ons.

We hebben gedeelde aandacht met de kinderen: gelijktijdige aandacht van de kinderen op een bepaald speelgoed zoals een bal, een boek stimuleert o.a. het onderlinge contact.

Voor het uitleggen van regels: Voor deze leeftijd benoemen we het gedrag wat we zien en geven het gewenste gedrag aan als een kind wat afpakt van een ander kind bijv.

Het contactspel met de PM'ers zorgt voor plezier en draagt bij aan het welbevinden.

Verzorgingsmomenten zijn bij uitstek gedeelde momenten. Het zijn emotionele interacties waarbij beweegspelletjes, geluiden, klankspelletjes en liedjes verbonden worden aan aandachtig en liefdevol vastpakken en bijvoorbeeld aan- en uitkleden of in bed gaan.

Dreumesen

Samenspelen met andere kinderen vinden dreumesen nog lastig, omdat zij zich nog niet goed kunnen verplaatsen in anderen en nog met name met de eigen behoeftes en gevoelens bezig zijn. De pedagogisch medewerkers geven de dreumesen dan ook de ruimte om naast elkaar te spelen, waarin zij met elkaar in contact gebracht worden door hen op elkaar te wijzen: 'Jason, kijk eens! Luna is ook een stapeltoren aan het bouwen, net als jij!'. De dreumesen observeren elkaars spel en imiteren dit, waardoor zij kennis maken en oefenen met verschillende soorten spel. Doordat de pedagogisch medewerkers met de kinderen meespelen, worden de dreumesen uitgedaagd en gestimuleerd om samen te spelen.

We doen gerichte activiteiten met een klein groepje zoals puzzelen, knutselen en laten kinderen elkaar hierbij helpen.

We beginnen met het uitleggen van regels vanaf 1 jaar. Bij dreumesen geven we eenvoudige regels en voeren die met hen uit (pw'er ondersteunt bijv. bij het opruimen. Zal ik dit doen, doe jij dan...).

Peuters

Peuters spelen naast elkaar, kijken naar elkaar, spelen met elkaar.

Tijdens het (parallel) spel, kijken ze naar elkaar, willen hetzelfde doen als een ander kind. Wat de een bouwt, wil de ander ook bouwen. Zo ontstaat er het contact (soms met vallen en opstaan). In de hoeken proberen ze soms met elkaar eenvoudige regels en rollen uit.

De pedagogisch medewerkers stimuleren de peuter om samen te spelen, door hen met elkaar in de hoekjes op de groep te laten spelen, met de kinderen mee te spelen en zo het spel uit te breiden waarbij meerdere kinderen betrokken raken, de kinderen te vragen om elkaar te helpen bij bijvoorbeeld het bouwen van een hele hoge toren: 'Tom jij bent al heel groot, misschien kun jij het laatste blokje bovenop de hoge toren van Sterre plaatsen?'. En tot slot stimuleren de pedagogisch medewerkers de peuters in de sociale ontwikkeling door gezelschapsactiviteiten of gezelschapsspellen met de kinderen te spelen waardoor zij kennis maken met het wachten op de beurt en het zich houden aan regels. Denk hierbij aan activiteiten en spellen zoals memory, zakdoekje leggen, tikkertje en verstoppertje.

Langzamerhand krijgen ze meer voorkeur voor de ene dan voor de andere leeftijdgenoot.

Meisjes spelen liever met meisjes en jongens liever met jongens en hoe vertrouwder kinderen met elkaar zijn, hoe eerder ze met elkaar optrekken.

Conflicten en samenspel

De pedagogisch medewerkers geven de kinderen eerst de kans om conflicten zelf op te lossen. Wanneer het de kinderen niet lukt om het zelf op te lossen, dan grijpen de

pedagogisch medewerkers in. De pedagogisch medewerkers grijpen ook direct in als kinderen elkaar pijn doen. Dit ingrijpen doen zij door gebruik te maken van de drie O's: Oog hebben voor elkaar, Oplossingen bedenken en Opnieuw vrienden maken.

Als er een conflict ontstaat dan stimuleren de pedagogisch de kinderen ten eerste om Oog te hebben voor elkaar. Dit doen ze door aan de kinderen die zich al goed kunnen verwoorden (peuters) te vragen wat er is gebeurd: 'Ik zie dat Denise aan het huilen is en Loïs op de grond is gevallen, wat is er gebeurd?'. Vervolgens vragen de pedagogisch medewerkers naar wat de kinderen voelen en/of willen, hierdoor krijgen ze nog meer Oog voor elkaar: 'Hoe voelde jij je toen Loïs jouw boekje af pakte? En wat zou je nu graag willen?'. De kinderen worden zo in de gelegenheid gesteld om de eigen gevoelens en behoeftes uit te spreken en worden uitgedaagd om te luisteren naar anderen. Tot slot wordt de kinderen gevraagd hoe dit probleem dan opgelost kan worden, waarmee kinderen worden uitgedaagd om na te denken en te zoeken naar een oplossing. Dan worden er dus samen Oplossingen bedacht. 'Jullie willen alle twee graag dat boekje lezen, hoe kunnen we dat oplossen?'. Wanneer kinderen niet zo goed kunnen verwoorden wat zij voelen of willen, helpen de pedagogisch medewerkers door deze voor hen te benoemen en te vragen of het klopt: 'Ben je verdrietig omdat Loïs jouw boekje af pakte?'. Ook wanneer kinderen niet op een oplossing komen, stellen de pedagogisch medewerkers twee oplossingen voor, waaruit de kinderen kunnen kiezen: 'Willen jullie anders samen het boekje lezen? Of alle twee een nieuw boekje kiezen om te lezen?'. Op deze wijze leren kinderen om gezamenlijk naar een oplossing te zoeken, waarin zij zich allebei kunnen vinden. Als laatste dienen de kinderen weer Opnieuw vrienden te worden. Dit mogen de kinderen doen door elkaar een hand te geven, een kus of een knuffel. Met name bij peuters en dreumesen wordt dit gestimuleerd. Bij baby's word getracht dit te doen als de situatie en de leeftijd van de baby het toelaat.

Wanneer het gaat om baby's en dreumesen, kan nog niet verwacht worden dat zij vertellen wat er is gebeurd en wat zij voelen en willen. De pedagogisch medewerkers begeleiden conflicten bij baby's en dreumesen dan ook door te vertellen wat zij zelf hebben zien gebeuren: 'Ik zag dat jij het blokje afpakte van Bente'. Vervolgens benoemen ze wat dit voor gevolg/gevoel teweegbrengt bij een ander: 'Hierdoor kan zij niet meer spelen en is zij verdrietig'. Dan worden de behoefte en gevoel van het kind benoemt: 'Volgens mij wil jij ook graag met de blokken spelen, toch?'. Voorgaande doen de pedagogisch medewerkers om de kinderen Oog te laten hebben voor elkaar. Hierna wordt er een Oplossing aangedragen door de pedagogisch medewerkers: 'Laten we dit blokje teruggeven aan Bente en dan mag je zelf een aantal blokjes uit de doos pakken'. Op deze wijze leren baby's en dreumesen wat

voor gevolg hun gedrag heeft en hoe zij dit voortaan anders kunnen aanpakken. Ten slotte is het belangrijk dat de kinderen Opnieuw vrienden maken. Bij de baby's en dreumesen sluit de pedagogisch medewerker het conflict positief af door bijvoorbeeld te zeggen: 'Goed van jou dat je het blokje van Mees hebt terug gegeven Marleen! Nu is Mees weer vrolijk'.

Begeleiden van interacties
<i>Wat doe je?</i>
Ik merk interacties tussen kinderen op
Ik reageer positief op (spontaan) positief contact tussen kinderen
Ik creëer situaties waarin kinderen samen spelen, delen, elkaar helpen of samen een plan maken
Ik begeleid conflicten met het doel kinderen zelf weer op weg te helpen
<i>Wat zeg je?</i>
Ik benoem positieve interacties tussen kinderen
Ik benoem samenwerking tussen kinderen (goede afspraken gemaakt)
Ik verwoord (gevolgen van) gedrag, gevoelens en gedachten van kinderen
Bij ruzie bespreek ik met kinderen wat er gebeurde en zoek samen met hen naar een oplossing (o.b.v. de 3 O's)
Ik benoem gedrag en gevolgen van gedrag (positief en negatief)
Ik bescherm beurten van kinderen en speel beurten door
Ik stimuleer gesprekjes tussen kinderen (kinderen praten niet alleen met mij)
<i>Hoe zeg je het?</i>
Ik praat met en niet tegen de kinderen
Ik spreek kinderen persoonlijk aan
Ik noem het kind bij de naam
Ik maak oogcontact tijdens het spreken

4. Waarden en normen, 'cultuur'

Bij Nanny Poppins dienen kinderen te vragen of zij van tafel mogen na het eten. Indien zij klaar zijn krijgen zij eerst een washandje om de handjes en het gezicht schoon te vegen waarna zij van tafel mogen. De pedagogische medewerker geeft dat aan dat het kind van tafel mag. Indien een kind dit nog maar net geleerd heeft, vertelt de PM'er dat zij trots op het kind is dat het dit vraagt. Dit compliment geeft het een kind een fijn gevoel waardoor het kind ook zal begrijpen dat dit gedrag wenselijk is.

- De PM'er leert de kinderen om niet tegen elkaar te schreeuwen maar om rustig met elkaar te praten. Wij zeggen dan ook tegen de kinderen "wij schreeuwen niet tegen elkaar" en "je kunt ook rustig vertellen wat er aan de hand is alleen". Uiteraard geven onze PM'ers hierin het goede voorbeeld door de stemmen nooit of te nimmer te verheffen tegen een collega of kind.
- Toilet bezoeken doen kinderen een voor een. Wij willen kinderen aangeven dat de privacy van het kind gerespecteerd wordt. Indien een kind naar het toilet gaat, vraagt de pedagogische medewerker of het kind hulp nodig heeft. Ook hier weer een terugkoppeling

naar respect voor de autonomie (EV). Indien een ander kindje ook moet plassen, vertelt de pedagogische medewerker dat er al een kindje op het toilet zit en dat er eventjes gewacht moet worden.

- Als kinderen klaar zijn met spelen wordt er samen met de kinderen opgeruimd. De PM'er vraagt ieder kind om mee te helpen door zijn/haar naam te noemen en te vertellen wat hij/zij op mag ruimen. Bijv.: "Pietje ruim jij de blokken op?" Zo leren wij de kinderen dat we elkaar helpen en leren wij hen verantwoording te nemen.

Structureren en grenzen stellen
<i>Wat doe je?</i>
Ik bied structuur door een vast en herkenbaar dagritme te hanteren
Ik maak duidelijk wat de bedoeling is van een activiteit
Ik heb extra aandacht voor het bieden van structuur aan nieuwe kinderen
Ik hanteer grenzen tijdig (voordat het mis gaat)
Ik pas rituelen en routines toe op de groep
Ik zie er op toe dat de regels en afspraken nageleefd worden
<i>Wat zeg je?</i>
Ik bespreek met de kinderen wat we gaan doen en wanneer
Ik benoem wat de regels en afspraken zijn die gelden op de groep (bijvoorbeeld tijdens de kring of bij het naar buiten gaan)
Ik leg uit waarom de regels en afspraken er zijn
Ik benoem gewenst gedrag
Ik benoem de volgorde van de activiteiten (wat gaan we eerst doen en wat daarna)
<i>Hoe zeg je het?</i>
Ik spreek gestructureerd door de woorden 'eerst, dan, daarna' te gebruiken
Ik gebruik een positieve toon (zoals waardering wanneer een kind de regels goed naleeft)
Ik leg verbanden uit met woorden zoals: 'daarom, omdat, als...dan...'
Ik spreek duidelijk en verstaanbaar
Ik controleer of de boodschap overkomt
Ik noem het kind bij de naam
Ik maak oogcontact tijdens het spreken

De ruimte en inrichting

Wij streven ernaar de inrichting en de ruimte in overeenstemming te laten zijn met onze pedagogische visie en uitgangspunten. Dit betekent dat Nanny Poppins daar nogal wat eisen aan stelt. In de eerste plaats moet de ruimte veilig, schoon, gezellig en huiselijk zijn.

Kinderen moeten zich onbelemmerd kunnen bewegen en daarbij is het belangrijk dat er zoveel mogelijk vrije vloeroppervlak is. Kinderen moeten in de ruimte zowel samen als alleen kunnen spelen en de ruimte moet stimulerend zijn. Kinderen moeten in de ruimte de mogelijkheid hebben om zich op hun eigen manier en in hun eigen tempo te ontwikkelen. De ruimte moet uitnodigen tot het ontwikkelen en oefenen van vaardigheden; moet uitdagen om sociale relaties aan te gaan en de concentratie te bevorderen.

Het spelmateriaal moet aansluiten bij de leeftijd van het kind en moet de verschillende ontwikkelingsaspecten bevorderen. Bij de aanschaf van spelmateriaal letten we er dan ook op dat alle facetten van de ontwikkeling van kinderen aan bod komen. We hebben een voorkeur voor duurzaam en kwalitatief goed speelgoed, speelgoed dat uitdaagt tot creativiteit en de fantasie prikkelt. Onder duurzaam speelgoed verstaan wij speelgoed dat uitlokt tot: beweging, samenwerking, nabootsing, creativiteit en constructie.

Bij Nanny Poppins ligt het spelmateriaal binnen handbereik van de kinderen. Het is voor kinderen belangrijk te leren dat ze zelf invloed uit kunnen oefenen op hun omgeving. We laten ze zelf ontdekken en zelf bepalen waar ze een tent kunnen bouwen met een kleed of hoe ze met stoeltjes een trein kunnen maken. Zo wordt de inrichting steeds aangepast aan het spel dat de kinderen bedenken.

Wij werken graag met speelhoeken. Door het werken met speelhoeken waarborgen we de privacy van het kind en geven we het de veiligheid om ongestoord te kunnen spelen (EV) we stimuleren er de ontwikkeling van het concentratievermogen mee, omdat er zo geen storende prikkels zijn. We hebben een bouwhoek, poppenhoek, voorlees of rustplek en verschillende verstopplekjes.

Bij Nanny Poppins is ook een buitenruimte. Wij hebben een heerlijke tuin! Zodra het weer dit toelaat gaan we lekker naar buiten. De tuin heeft een knusse en natuurlijke uitstraling. In de tuin ligt natuurlijk gras met bomen. Dit geeft het gevoel dat we het park in huis hebben gehaald. De kleintjes zitten lekker in een baby fatboy of liggen op een zacht kleed naast de PM'ers. De grotere kinderen hebben alle ruimte om te rennen, tikkertje te spelen of te fietsen.

Met mooi weer komen de badjes buiten.

Kinderen krijgen dan een zwembroekje of zwemluier aan, zowel om hygiënische redenen als vanwege het feit dat ouders het soms vervelend vinden als hun kind bloot rondloopt (NW).

Bijlage 1: Overdrachtsformulier naar basisschool en BSO

De verzending van het uniforme voorblad en de bijlage wordt verzorgd door de PSZ/het KDV/de voorschool naar:

Naam school:

Adres school:

Naam schooldirecteur:

Beste ouder(s), verzorgers,

Uw kind gaat binnenkort naar de basisschool. Op dit moment zit het nog op de voorschool, het kinderdagverblijf (KDV) of een peuterspeelzaal (PSZ). Wij werken zo goed mogelijk samen met de basisschool waar uw kind naar toe gaat. Dat betekent dat we informatie over de ontwikkeling van uw kind op de voorschoolse instelling overdragen aan de basisschool. De reden voor deze overdracht is dat de school met deze gegevens beter kan aansluiten bij de ontwikkeling van uw kind, omdat het een beeld geeft van wat uw kind al beheerst, hoe uw kind leert en bij welke aanpak het gebaat is.

Welke informatie wordt overgedragen?

Het overdrachtsformulier bevat de volgende gegevens over uw kind. Het gaat om:

- administratieve gegevens;
- informatie over de ontwikkeling van uw kind op de voorschool;
- aandachtspunten van de pedagogisch medewerker over de ontwikkeling en aanpak van uw kind. Hoe heeft zij gewerkt met uw kind en zijn er aandachtspunten voor de leerkracht van groep 1 met het oog op de begeleiding van uw kind.

Dit formulier in combinatie met aanvullende informatie uit het kind volgsysteem geeft een overzicht van de ontwikkeling van uw kind tijdens het verblijf op de voorschool of kinderdagverblijf.

Informeren van u als ouder(s) over de overdracht is een voorwaarde

Voordat informatie wordt overgedragen aan de basisschool, wordt u als ouder(s) geïnformeerd over de overdracht. Dit formulier en de bijlage(n) worden met u doorgenomen en u ontvangt een kopie. U hebt recht op correctie wanneer informatie op dit formulier feitelijk onjuist is en u hebt recht op aanvulling als u het niet eens bent met de informatie van de pedagogisch medewerker(s) over de ontwikkeling van uw kind.

Wanneer er zorg is over de ontwikkeling van uw kind, is dit waarschijnlijk al eerder met u besproken. Dat er zorg is wordt vermeld op het overdrachtsformulier en ook welke andere organisaties betrokken zijn bij uw kind. De rapportages van mogelijke onderzoeken door een psycholoog of een arts worden niet overgedragen. Deze rapportages kunt u zelf aan de basisschool geven.

Wanneer wordt het overdrachtsformulier ingevuld?

Dit overdrachtsformulier wordt uiterlijk bij 3 jaar en 11 maanden ingevuld en vervolgens overgedragen aan de basisschool. De overdracht kan ook door middel van een overdrachtsgesprek tussen de voorschoolse instelling, u als ouder en een medewerker van de basisschool plaats vinden. Het overdrachtsformulier wordt meegenomen naar dit gesprek.

Wanneer er zorg is over de ontwikkeling van uw kind, wordt dit formulier enkele maanden eerder ingevuld. Er wordt ook eerder contact gelegd met de basisschool, namelijk zodra duidelijk is naar welke school uw kind gaat. De reden hiervoor is dat de basisschool zich dan goed kan voorbereiden op de komst van uw kind en wanneer er extra ondersteuning nodig is, kan de school dit tijdig regelen.

In dit geval is het zeker wenselijk dat het overdrachtsgesprek samen met u en de basisschool gevoerd wordt. Het overdrachtsgesprek vindt plaats bij 3 jaar en 9 maanden, maar kan ook iets eerder plaatsvinden.

Gegevens voorschool/kinderdagverblijf/peuterspeelzaal

Naam voorschool/KDV/PSZ:

Adres:

Naam leidinggevende: Telefoon:

E-mailadres:

Ingevuld op (datum):

Leeftijd kind:

Ingevuld door:

Uniform voorblad:

Bijlage aanvullende informatie:

Kindgegevens

Achternaam:

Voornaam:

Adres:

Geslacht:

jongen meisje

Geboortedatum:

Burgerservicenummer:

Naam moeder:

Naam vader:

Land van herkomst ouder(s):

Thuis taal:

neerlandais

anders, namelijk:

ouders spreken Nederlands: ja nee

VVE indicatie ja nee

Algemeen beeld kind:

Aanvulling en /of commentaar van ouder(s)

Heeft de ouder nog aanvullingen als het gaat om bovenstaand beeld van het kind?

Plaatsingsgegevens

Datum plaatsing op
PSZ, voorschool of KDV:

Aantal dagdelen per

week: Gevolgd VVE

programma: Datum

vertrek naar basisschool:

Naam toekomstige

basisschool:

aantal maanden:

Informatie over de ontwikkeling van het kind uit het kindvolgsysteem

Zijn er gegevens uit observaties/toetsen
aanwezig op de PSZ/voorschool/KDV?

Welk kindvolgsysteem wordt

ja nee

gehanteerd? Informatie uit
kindvolgsysteem graag bijvoegen
indien niet digitaal overdraagbaar.

Informatie over de ontwikkeling van het kind door de pedagogisch medewerker

Waar is het kind sterk in?
Zijn er aandachtspunten in de ontwikkeling van het kind bij één of meer ontwikkelingsgebieden? Zo ja , beschrijf deze aandachtspunten op de gebieden waar dat aan de orde is.
Spraak- en taalontwikkeling:
Ontluikende rekenontwikkeling:
Sociaal emotionele ontwikkeling / gedrag:
Spel- en cognitieve ontwikkeling:

Zelfredzaamheid:
Motoriek (grof en fijn):
Welke <u>aanpak</u> werkt voor dit kind ten aanzien van bovenstaande aandachtspunten? Omschrijf deze aanpak zo veel mogelijk in praktische handelingsadviezen en maak daarbij (indien nodig) onderscheid tussen de verschillende aandachtspunten. Indien er gewerkt is met een plan van aanpak op de groep dat graag bijvoegen.

Aanvulling en /of commentaar van ouder(s): Heeft de ouder nog aanvullingen en / of commentaar op de ontwikkeling en de specifieke aanpak van het kind?

Inzet van extra ondersteuning voor het kind

<input type="checkbox"/> Is er sprake van inzet van extra ondersteuning voor het kind? <input type="checkbox"/> ja <input type="checkbox"/> nee		
<input type="checkbox"/> Zo ja: is er vanuit of via de kinderopvang/ voorschool extra ondersteuning aangevraagd en/ of ingezet voor het kind en is onderzoek gedaan naar de ontwikkeling van het kind door een externe organisatie (Okido, logopedie, MOC, OKT, Expertisenetwerk Jonge Kind, etc.) <input type="checkbox"/> ja <input type="checkbox"/> nee		
Aangevraagd:	Ingezet:	periode:

Aanvullingen en / of commentaar van de ouder(s) op de zorg voor het kind:

--

Observatieformulier 0 tot 2 jarigen (Kijk op ontwikkeling)

Kindgegevens

Voornaam

Achternaam

Geslacht

Geboortedatum

Nationaliteit

Thuis taal

Gezinssituatie:

- woont bij

- broers

- zussen Datum vertrek:

.....

(ruimte voor foto)

Plaatsingsgegevens

Datum plaatsing

.....

Aantal dagdelen

.....

reden: verhuizing

overgang naar ander kinderdagverblijf

anders,

.....

Gesprek met ouders/verzorgers.

Datum gesprek.....

Bij het gesprek aanwezig.....

Datum gesprek.....

Bij het gesprek aanwezig.....

Medische bijzonderheden

- vaak ziek
- vaak hangerig/lusteloos/niet fit
- slechthorend/slechtziend
- allergieën
- medicatie
- logopedie*
- fysiotherapie*

ziekenhuisopnames*

anders*, te weten:

.....
 * Hoe vaak en hoe lang heeft deskundige het kind meegemaakt?

.....

	0 tot 6 maand	6 tot 12 maand	12 tot 18 maand	18 tot 24 maand	extra
Observaties:					
Datum van observatie: Leeftijd van het kind (in maanden):					

Redzaamheid

1. Doet bij het naderen van de lepel zijn mondje open	○ □□□	○ □□□			○ □□□
2. Houdt de soepstengel vast, bijt er een stukje af en kauwt erop	○ □□□	○ □□□			○ □□□
3. Eet zelfstandig een in stukjes gesneden boterham	○ □□□	○ □□□			○ □□□
4. Tilt een tuitbeker met beide handjes op en drinkt eruit	○ □□□	○ □□□			○ □□□
5. Helpt mee met aankleden, steekt bijv. armpjes in de mouwen			○ □□□	○ □□□	○ □□□
6. Drinkt uit een (tuit)beker zonder morsen			○ □□□	○ □□□	○ □□□
7. Overtreedt regels. Doet iets wat niet mag als de pedagogisch medewerker even niet kijkt			○ □□□	○ □□□	○ □□□
8. Herkent zijn eigen spullen, pakt eigen jas bij het naar buiten gaan			○ □□□	○ □□□	○ □□□

Opmerkingen

	<i>Observaties:</i>	<i>0 tot 6 maand</i>	<i>6 tot 12 maand</i>	<i>12 tot 18 maand</i>	<i>18 tot 24 maand</i>	<i>extra</i>
Sociaal-emotioneel						
9. Toont weerstand als iemand probeert een speeltje van hem af te pakken		<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□			<input type="radio"/> □□□
10. Heeft plezier in bewegingsspelletjes		<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□			<input type="radio"/> □□□
11. Betast gezicht, haren, oorbellen, bril en kleren van een pedagogisch medewerker bij wie het op schoot zit		<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□			<input type="radio"/> □□□
12. Geeft de pedagogisch medewerker een speeltje wanneer zij haar hand ernaar uitsteekt		<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□			<input type="radio"/> □□□
13. Doet een ander kind na				<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□
14. Is geïnteresseerd in andere kinderen				<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□
15. Kan twee opdrachtjes achter elkaar uitvoeren				<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□
16. Ruimt samen met de pedagogisch medewerker zijn speelgoed op				<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□
17. Komt dingen laten zien aan de pedagogisch medewerker				<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□

Opmerkingen

	<i>Observaties:</i>	<i>0 tot 6 maand</i>	<i>6 tot 12 maand</i>	<i>12 tot 18 maand</i>	<i>18 tot 24 maand</i>	<i>extra</i>
Speel & werkgedrag						
18. Beweegt speeltjes in zijn handje in de richting van zijn mond		<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□			<input type="radio"/> □□□
19. Trekt een doek weg die op het gezicht wordt gelegd.		<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□			<input type="radio"/> □□□
20. Kijkt onder een doek op zoek naar een verloren speeltje		<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□			<input type="radio"/> □□□
21. Vindt het leuk om voorwerpen ergens uit te halen en ze er weer in te leggen		<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□			<input type="radio"/> □□□
22. Vindt het blokje dat de pedagogisch medewerker onder een van twee bekertjes heeft verstopt, waarbij hij het verstopten wel heeft gezien				<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□
23. Begint met tekenen door heen en weer te krassen en in het rond				<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□
24. Kan een rijtje van vier gekleurde blokken naleggen				<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□
25. Kan goed (inleg)puzzels maken, als hij niet wordt afgeleid door andere leuke dingen				<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□

Opmerkingen

Observaties:	<i>0 tot 6 maand</i>	<i>6 tot 12 maand</i>	<i>12 tot 18 maand</i>	<i>18 tot 24 maand</i>	<i>extra</i>
Spraak en taal					
26. Reageert op bekende gezichten en stemmen	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□			<input type="radio"/> □□□
27. Reageert op het roepen van zijn naam	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□			<input type="radio"/> □□□
28. Maakt 'mama' en 'baba' geluidjes	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□			<input type="radio"/> □□□
28a. Brabbelt bij spel		<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□		<input type="radio"/> □□□
29. Doet geluiden na	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□			<input type="radio"/> □□□
30. Beantwoord de vraag hoe hij heet met zijn eigen naam			<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□
31. Probeert woorden te herhalen			<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□
32. Wijst lichaamsdelen aan				<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□
33. Herkent en benoemt voorwerpen				<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□
34. Probeert delen van een liedje na te zingen				<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□

Opmerkingen

Observaties:	<i>0 tot 6 maand</i>	<i>6 tot 12 maand</i>	<i>12 tot 18 maand</i>	<i>18 tot 24 maand</i>	<i>extra</i>
Motoriek					
35. Graait naar een speeltje dat voor het gezicht wordt gehouden	○ □□□	○ □□□			○ □□□
36. Raakt met de handjes de voetjes aan	○ □□□	○ □□□			○ □□□
37. Pakt speeltjes van de ene in de andere hand	○ □□□	○ □□□			○ □□□
38. Kan zittend met speelgoed in de handjes spelen	○ □□□	○ □□□			○ □□□
39. Gooit of rolt een bal voor zich uit			○ □□□	○ □□□	○ □□□
40. Gooit staand een bal			○ □□□	○ □□□	○ □□□
41. Schopt een bal zonder zijn evenwicht te verliezen			○ □□□	○ □□□	○ □□□
42. Springt met twee benen zonder zich ergens aan vast te houden			○ □□□	○ □□□	○ □□□

Opmerkingen

Observatieformulier 2-4 jr (Kijk op 19) ontwikkeling

Kindgegevens

Voornaam

Achternaam

Straat

Woonplaats

Telefoon

Geslacht

Geboortedatum

- geboorteplaats

- geboorteland

Nationaliteit

Thuis taal

Opvoeding tweetalig ja nee n.v.t.

Gezinssituatie:

- woont bij

- broers

- zussen

(ruimte voor foto)

Medische bijzonderheden

- vaak ziek
- vaak hongerig/lusteloos/niet fit
- slechthorend/slechtziend
- allergieën
- medicatie
- logopedie*
- fysiotherapie* ziekenhuisopnames*
- anders*, te weten:

.....

* Hoe vaak en hoe lang heeft deskundige het kind meegemaakt?

.....

Plaatsingsgegevens

Datum plaatsing

 Aantal dagdelen per week

Vertrekgegevens

Datum vertrek

 reden: overgang naar de basisschool,
 naam school

 verhuizing
 anders,

Gesprek met ouders/verzorgers

Datum gesprek

 gesprek aanwezig

Eindgesprek

Datum gesprek
 Bij gesprek aanwezig Bij

Algemene opmerkingen**notatiewijze:**

- aspect is nog niet in ontwikkeling / nee
 - aspect begint zich te ontwikkelen / in geringe mate
 - aspect is nog in ontwikkeling / in redelijke mate
 - aspect is volledig of bijna volledig ontwikkeld/ in hoge mate
- NB. Vermeld bij 'Opmerkingen' ook wat bij u goed heeft gewerkt. Dit als tip voor de leerkracht.

1e	2e	3e	4e	Eind
----	----	----	----	------

Observaties:

Datum van observatie:

Leeftijd van het kind (in jaren en maanden):

Redzaamheid

Kan zich zelfstandig aan-/uitkleden (bijv. jas)	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	ja / nee
Kan zichzelf redden met eten en drinken	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	ja / nee
Kan zelfstandig speelgoed opruimen	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	ja / nee
Is (overdag) zindelijk	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	ja / nee
Gaat zelfstandig naar de wc	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	ja / nee

Opmerkingen

Observaties: 1e | 2e | 3e | 4e | *Eind*

Sociaal-emotioneel

Sociaal gedrag					
a) omgang met kinderen					
1. Heeft contact met andere kinderen	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□
2. Zoekt uit zichzelf contact	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□
3. Wordt door andere kinderen gevraagd om mee te spelen	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□
b) omgang met pedagogisch medewerkers					
4. Zoekt zelf contact met pedagogisch medewerker	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□
5. Zoekt lichamelijk contact	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□
6. Reageert goed op aanwijzingen	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□
7. Gaat gemakkelijk om met alle pedagogisch medewerkers	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□
Welbevinden					
8. Voelt zich (in de eigen groep) op zijn/haar gemak	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□
9. Kan goed met eigen emoties omgaan	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□
Zelfstandigheid					
10. Neemt initiatief om wat te doen	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□
11. Vertoont zelfstandig gedrag	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□
Weerbaarheid					
12. Komt voor zichzelf op	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□
Zelfvertrouwen					
13. Heeft vertrouwen in wat hij/zij zelf kan	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□
14. Lost zelf probleemsituaties op	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□
15. Vraagt om hulp wanneer dat nodig is	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□

Opmerkingen

Observaties:	1e	2e	3e	4e	Eind
Omgaan met veranderingen					
16. Kan gemakkelijk wennen in nieuwe situaties	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□
17. Neemt gemakkelijk afscheid van de ouder	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□
18. Kan omgaan met veranderingen in het dagritme	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□
Omgaan met regels					
19. Kent de groepsregels	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□
20. Weet zich aan de groepsregels te houden	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□

Opmerkingen

<i>Observaties:</i>	<i>1e</i>	<i>2e</i>	<i>3e</i>	<i>4e</i>	<i>Eind</i>
---------------------	-----------	-----------	-----------	-----------	-------------

Speel- en werkgedrag

Nieuwsgierigheid						
21. Is nieuwsgierig naar het onbekende	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□
22. Wil van alles ontdekken	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□
Fantasie en creativiteit						
23. Gebruikt fantasie bij het spel	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□
24. Heeft verrassende oplossingen	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□
25. Toont fantasie en creativiteit bij tekenen of bouwen	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□
Concentratie						
26. Kan enige tijd met iets bezig blijven	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□
27. Probeert iets helemaal af te maken	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□
28. Kan actief naar een verhaaltje of uitleg luisteren	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□
Samenspel						
29. Kan goed alleen spelen	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□
30. Kan goed samen spelen	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□
31. Doet actief mee bij groepsactiviteiten	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□
Speelkwaliteit						
32. Komt makkelijk tot spel	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□
33. Speelt afwisselend en veelzijdig	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□
34. Laat ontwikkeling in zijn/haar spel zien	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□
Spel						
Is bezig met:						
35. alsof spel (rollenspel)	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□
36. constructiespel	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□

37. taal-/denkspel	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□
38. zingen/muziek maken	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□
39. knutselen	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□
40. Het favoriete speelgoed is:	_____	_____	_____	_____	_____

Opmerkingen

Observaties: 1e 2e 3e 4e Eind

Taalontwikkeling

Taalbegrip

41. Begrijpt wat er gezegd wordt	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□
a. Begrijpt enkele dagelijks gebruikte woorden en zinnen	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□			
b. Begrijpt kleine spelopdrachten	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□			
c. Begrijpt enkelvoudige opdrachten ('Ga zitten')		<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□		
d. Begrijpt meervoudige opdrachten ('Doe je jas uit en ga zitten')			<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	
e. Begrijpt complexere zinnen en zaken buiten het hier-en-nu			<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	

Taalgebruik

42. Kan iets duidelijk verwoorden	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□
a. Zegt enkele geluidswoordjes met begrip (toetoe voor auto)	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□			
b. Zegt drie woorden	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□			

c. Zingt delen van bekende liedjes mee	<input type="radio"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	
d. Zegt zinnen van twee woorden	<input type="radio"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	
e. Gebruikt hele werkwoorden	<input type="radio"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	
f. Praat ook over zaken buiten het hier-en-nu			<input type="radio"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
g. Zegt zinnen van drie of meer woorden			<input type="radio"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
h. Gebruikt werkwoordvervoegingen (verleden tijd, voltooid deelwoord)			<input type="radio"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
i. Noemt zichzelf 'ik' of 'mij'			<input type="radio"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
j. Gebruikt functiewoorden (en, als..)			<input type="radio"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
43. Is goed te verstaan	<input type="radio"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
a. Zegt enkele verstaanbare woorden	<input type="radio"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		
b. Is verstaanbaar voor vaste medewerkers (laat nog regelmatig medeklinkers weg: zegt bijvoorbeeld 'tefoon' i.p.v. telefoon of 'tein' i.p.v. trein)		<input type="radio"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	
c. Is meer dan de helft van de tijd goed verstaanbaar			<input type="radio"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

Observaties:	1e	2e	3e	4e	Eind
Durven spreken					
44. Praat vrijuit	<input type="radio"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
a. Geeft antwoord op vragen		<input type="radio"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	
b. Vertelt spontaan iets over gebeurtenissen thuis/speelzaal			<input type="radio"/>	<input type="checkbox"/>	
c. Stelt vragen (naar wat, wie, waar en hoe) (bijvoorbeeld 'wat is dat?')			<input type="radio"/>	<input type="checkbox"/>	

45. Durft tegen anderen te spreken	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□
46. Heeft interesse in (voor)leesactiviteiten	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□
a. Reageert spontaan op (voorgelezen) verhaal	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	
b. Wil opnieuw voorgelezen worden	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	
c. Kan voorwerpen/figuren in een boek aanwijzen		<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□		
d. Luistert aandachtig naar het verhaal		<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	
e. Pakt zelf boekjes		<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	<input type="radio"/> □□□	

Opmerkingen

Observaties:	1e	2e	3e	4e	Eind
Motoriek					
Plezier in bewegen					
47. Heeft plezier in bewegen	<input type="radio"/> □□□□	<input type="radio"/> □□□□	<input type="radio"/> □□□□	<input type="radio"/> □□□□	<input type="radio"/> □□□□
48. Doet mee in bewegingen en muziek	<input type="radio"/> □□□□	<input type="radio"/> □□□□	<input type="radio"/> □□□□	<input type="radio"/> □□□□	<input type="radio"/> □□□□
Grove motoriek					
49. Beweegt behendig, soepel en gecoördineerd (bij rennen, springen en klauteren)	<input type="radio"/> □□□□	<input type="radio"/> □□□□	<input type="radio"/> □□□□	<input type="radio"/> □□□□	<input type="radio"/> □□□□
Fijne motoriek					
50. Beweegt soepel en gecoördineerd (bij tekenen, kleuren, knippen en plakken)	<input type="radio"/> □□□□	<input type="radio"/> □□□□	<input type="radio"/> □□□□	<input type="radio"/> □□□□	<input type="radio"/> □□□□
51. Kan met klein materiaal omgaan (zoals kralen, mozaïek, constructiemateriaal)	<input type="radio"/> □□□□	<input type="radio"/> □□□□	<input type="radio"/> □□□□	<input type="radio"/> □□□□	<input type="radio"/> □□□□

Opmerkingen